Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 34 (4729).
10 ФЕВРАЛЬ 1982 й.
ЧОРШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 3 тийин

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

◆ Ўртоқ Л. И. Брежневнинг касаба союзларининг X Жаҳон конгресси қатнашчиларига йўллаган табриги эълон қилинган. «Сизларнинг конгрессингиз, — дейилади жумладан унда, — халқаро касаба союз ҳаракатининг замонамиз туб масалаларини — тинчлик, демократия, социал тараққиёт масалаларини меҳнат аҳлининг манфаатларини кўзлаб ҳал этиш йўлидаги курашида муҳим босқич бўлиб қолишига аминман».

◆ КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг 75 йиллигига бағишланган материаллар «Улуғ Ленин ишининг содиқ давомчиси» деган сарлавҳа билан китоб қилиб чиқарилди. Совет Иттифоқининг партия ва давлат органларидан ҳамда жамоат ташкилотларидан Л. И. Брежневга юборилган қутловлар ва табрикномалар, чет эллардан олинган қутловлар ва табрикномалар китобдан жой олган.

Китобни сиёсий давлат нашриёти кўп нусхада чиқарди.

ШОИРНИНГ ЎЛМАС ШЕЪРИЯТИ

Ўзбекистонда анъанавий навоийхонлик бошланди. Концерт залларида ва театрларда, студентлар аудиторияларида ва ишчилар маданият саройларида, кутубхоналар ва клубларда Алишер Навоийнинг ўлмас сатрлари, улуғ шоирга бағишланган шеърлар янгради.

Ўзбек адабиётининг асосчиси туғилган кун — 9 февралда Тошкент давлат педагогика институтида адабий кеча бўлиб ўтди. Кечада республиканинг таниқли адиблари, Навоий ижодини тадқиқ этувчи адабиётшунослар сўзга чиқдилар.

[ЎзТАГ].

• Ишчи мухбирлар пости хабар беради

ЯНГИ СЕЯЛКАЛАР — 1982 ЙИЛ ЭКИШ МАВСУМИГА

◆ «УЗБЕКСЕЛЬМАШ» МАШИНАСОЗЛИК БИРЛАШМАСИ ИШЧИЛАРИ ТЎРТ ОЙЛИК ПЛАННИ МУДДАТИДАН АВВАЛ БАЖАРИШ МАЖБУРИЯТИНИ ОЛИШДИ.
◆ ЙИҒУВ КОНВЕЙЕРИ ТЎЛА ҚУВВАТДА ИШЛАСИН
◆ ТАЪМИНОТЧИЛАР ИШГА ПАНД БЕРИШЯПТИ

«Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасида бугунги кунда баҳор яқинлашаётганлигини ҳис этмаётган ишчи йўқ. Ҳамма экиш-тикиш ишлари бошланадиган мавсумни ҳаяжон билан кутаяпти.

Колхоз ва совхозларнинг машина паркини янги, мустаҳкам техника—чигит экиш сеялкалари билан тўлдириш, хўжаликларни қишлоқ хўжалиги агрегатларини ремонт қилишда ишлатиладиган эҳтиёт қисмлар билан таъминлаш — булар бирлашма коллективи бугунги кунда амалга ошириш учун изчил кураш олиб бораётган вазифалардир.

Машинасозлар КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «1982 йилдаги баҳорги дала ишларига тайёргарлик ва уни ўтказиш бўйича қўшимча чоралар тўғрисида»ги қарорини жанговар программа сифатида қабул қилдилар. «Узбексельмаш» ишчилари ўз олдиларига шундай вазифа қўйишди: муддатидан илгари, 20 апрелга қадар сеялкалар жўнатиш, тупроққа гербицид сочадиган мосламалар, улар учун эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариш бўйича тўрт ойлик планни бажаришади. Янги йилнинг дастлабки ойи натижалари бу топшириқ муваффақиятли адо этилишидан далолат беряпти. Январь ойи планини коллектив муваффақиятли адо этди. 750 сеялка ва тупроққа гербицид сочадиган «ПГХ—4» мосламасидан 600 та тайёрлаб берилди ва мамлакатнинг пахтачилик хўжаликларига юборилди.

Экиш мавсумига қадар энг янги техника етказиб бериш бўйича фахрли ва масъулиятли вазифани бажариш учун бошланган мусобақага ишлаб чиқариш илғорлари, меҳнат зарбдорлари бошчилик қилишяпти. Токарь Анис Ёқубов, электр пайвандчи Анатолий Попов, Василий Сисунов, слесарь йиғувчи Пётр Кадомский ва бошқалар смена топшириқларини ҳар куни 20—30 процент ортиғи билан адо этишади.

Цех партия ташкилоти ташаббуси билан сеялкалар йиғиладиган участкада узлуксиз комплекс бригада ташкил этилди. Бу бригада аъзоларига ишнинг проварл натижалари ва меҳнатдаги иштироки коэффициентига мувофиқ равишда ҳақ тўланади. Шуни айтиш керакки, бундай бригада ташкил этилиши коллектив ишига ижобий таъсир кўрсатди. Конвейердан фақат тўла комплектлашган сеялкалар тушириб олина бошланди. Илгари эса уларни махсус майдонларда комплектлаштирилларди, бу машиналар сифатини пасайтирарди.

Йиғув конвейеридаги комплекс бригада бошлиғи Азиз Абдушоҳидов бизга шундай деди:

— Машинасозлар масъулиятли топшириқ олгач, меҳнат суръатини оширишди. Аммо январь ойи охирида бизга шерикларимиз панд беришди. Улар деталларни ва узелларни ўз вақтида етказиб беришмаяпти. Бунинг оқибатида кейин икки баробар кўп ишлашга тўғри келади. 6-цехда тайёрланаётган рамалар сифати ҳам кўнгилдагидек эмас. Бошқа бир қатор деталларни ҳам қайта ишлаш учун цехларга жўнатишга тўғри келади. Мен шундай ҳисоблайман: ҳар бир ишчи топширилган ишга алоҳида масъулият билан қараши лозим.

Лекин машинасозлар бугунги кунда фақатгина ўзларининг ички проблемаларини ҳал этиш билан шуғулланишаётгани йўқ. Муваффақият кооперация алоқалари билан боғланган заводга ҳам боғлиқ. Тошкент агрегат заводи «СЧХ—31» ва «СЧХ — 61» осма аппаратларини ўз вақтида етказиб бермай бизга панд беришяпти. Ўтган ойда бирлашма «СЧХ—31» аппаратидан пландаги 3000 та ўрнига атиги 845 та олди. «СЧХ—61» аппаратидан 200 таси етказиб берилмади.

«Узбексельмаш»чилар бошқа муҳим вазифаларни ҳам ҳал этишяпти. Экиш мавсумига қадар «СХУ—4» маркали универсал чигит экиш сеялкасининг тажриба туркуми — 20 таси ишлаб чиқарилиши керак. Бу агрегат қатор оралари 60 сантиметр бўлган эгатларда ҳам, 90 сантиметр бўлган эгатларда ҳам ишлай олади. У экиш сифатини назорат қиладиган «Кедр» электрон кузатиш системаси билан жиҳозланган. Янги сеялка шу йил экиш мавсумида синовдан ўтказилади. Шундан кейин мутахассислар ва механизаторларнинг фикр-мулоҳазалари инобатга олинган ҳолда ялпи ишлаб чиқаришга жорий этилади.

Тажриба шуни кўрсатяптики, ҳосилдорлик қанча жойга экканингга эмас, балки қандай экканингга ҳам боғлиқ. Ёввойи ўтларга қарши кураш учун конструкторлар махсус мослама ятардилар. У сеялка билан бирга ишлайди. Унинг сўнгги модификацияланган «ПХГ — 4» маркали намунасини бирлашма иккинчи йил ишлаб чиқаряпти.

10-механика-йиғув цехи коллективи бу агрегатларни ишлаб чиқариш билан шуғулланиб, мунтазам технологияни, меҳнатни ташкил этишни такомиллаштиряпти. СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган социалистик мусобақада энг яхши натижаларга эришяпти. Цех партия ташкилоти секретари В. Стажинский шундай деди:

— Коллектив олдинга қўйилган вазифаларни бажаришга қатъий аҳд қилган. Участкаларда социалистик мусобақа кенг қулоч ёйдирилди, сиёсий-тарбиявий ишлар кучайтирилди. Ҳар бир ишчининг иш натижалари махсус «мусобақа экранларида» акс эттирилади. Лекин биз шерикларимиздан зарур барча деталлар ва узелларни ўз вақтида етказиб беришни талаб этамиз. Машинани ҳатто битта винти бўлмаса ҳам буюртмачиларга топшириб бўлмайди-ку.

КЎП НУСХАЛИ «ФРУНЗЕВЕЦ» ГАЗЕТАСИ РЕДАКЦИЯСИ — «ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ИШЧИ МУХБИРЛАР ПОСТИ.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА!

• *Сўз—цех партия ташкилоти секретарларига*

МУСОБАҚА ҚУДРАТЛИ КУЧ

Ўн биринчи беш йилликнинг бош вазифаси —халқ хўжалигини барқарор, тобора ривожлантириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, экономикани интенсив ривожлантириш йўлига ўтказиш, мамлакатнинг ишлаб чиқариш потенциалидан янада оқилона фойдаланиш, ресурсларнинг ҳамма турларини ҳар томонлама тежаш ва иш сифатини яхшилаш асосида совет кишиларининг фаровонлигини янада оширишни таъминлашдан иборат.

Л. И. БРЕЖНЕВ.

Партиямиз XXVI съезди қарорларини изчил амалга ошириш учун курашаётган заводимиз инженер-техник ходимлари, ишчи-хизматчилари социалистик мусобақани тобора кучайтирмоқдалар. Маълумки, «СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига —60 зарбдор ҳафта» шиори остида мусобақа ташаббускорларидан бири бизнинг заводимиз бўлган эди. Корхона партия комитети ва маъмурияти мусобақанинг ошкоралигини кучайтириш, унинг таъсирчанлигини ошириш йўлида кўп иш қилмоқда. Бунинг самараси ҳар кун, ҳар ҳафта, ҳар ойда қўлга киритилаётган ютуқларимизда ойдек кўриниб турибди.

Мусобақа таъсирчанлиги ошгани натижасида барча техник-иқтисодий кўрсаткичлар ҳам ошди. Кейинги йилларда маҳсулот ишлаб чиқариш кўпайди ва сифати анча яхшиланди. Лоақал, бизнинг цехимизга назар ташлаганимизда шунга яққол ишонч ҳосил қиламизки, бугунги кунда пахтакорларимиз учун серунум пахта териш машиналари сифатини тобора яхшилаш учун кураш ҳар бир коммунист ва меҳнатчининг виждон бурчига айланиб қолган. Коммунистлардан Владимир Шумицкий, Абдусаттор Абдураҳмонов ва бошқалар меҳнатда юксак натижаларга эришмоқдалар.

Бизда барча цехларнинг ишлари бир-бирига жуда ҳам боғлиқ. Улар ўз зиммасига юклатилган вазифаларни муваффақиятли адо этгандагина аъло сифатли машиналарни ишлаб чиқариш мумкин. Шуни ҳисобга олиб, баъзи цехлар қувватини ошириш, узлуксиз технологик жараённи таъминлаш учун кўп ишлар қилинди. Айниқса бизнинг цехимиз иши 15, 22- ва бошқа цехлар иши билан узвий боғлиқ. Шунинг учун цех партия ташкилоти ҳар бир коммунист, ишчининг иш унумини оширишга, уларни дастгоҳлардан самарали фойдаланишга, дақиқалар қадрига етишга ундамоқда. Ахир, шундагина ишнинг бир маромда боришини таъминлаш мумкин-да. Аниқ меҳнат маромигина ишни олдинга силжитади.

Шу ўринда корхона партия комитети ва маъмуриятининг завод коллективи учун шарт-шароитлар яратиб бераётганини таъкидлаб ўтишни истардим. Заводимизни техника жиҳатидан қайта жиҳозлаш ишлари олиб борилмоқда. Темир йўл эстакадаси ва бошқа шу каби қурилишлар, бир қатор цехларнинг ихтисослаштирилиши сингари тадбирлар ана шулар жумласидандир. Меҳнаткашларнинг унумли ишлашлари учун зарур шароитлар яратиб беріляпти.

Бизнинг цехимиз меҳнат коллективлари ўртасида тез-тез мусобақада совриндор бўляпти. Зотан, мусобақа пешқадамлари сафида бўлиш ҳар бир цех коллективининг орзуси, албатта. Биз ана шу орзумизга эришаётган эканмиз, бунинг замирида цех партия ташкилотининг оммавий-сиёсий ва ташкилотчилик ишлари, меҳнат коллективининг жонли ижодини кўрамиз. Шунинг учун ҳам ишларнинг ранг-баранг форма ва методларини тобора такомиллаштириб боришга интиляпмиз.

О. КАРПОВА,
Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи 14-цехи партия ташкилотининг секретари.

«Геологоразведка» тажриба экспериментал заводида КПСС XXVI съезди қарорларини амалга ошириш учун социалистик мусобақа тобора қизимоқда. Корхонанинг тажрибали станокчиси, КПСС аъзоси, шаҳар Советининг депутати Муршида Рафиқова бу мусобақанинг олдинги сафларида боряпти. У смена топшириқларини 120 процентга етказиб адо этиб, фақат юқори сифатли маҳсулот тайёрлаяпти.

Х. Мирзакаримов фотоси.

ТАРИХИЙ СЪЕЗДГА БАҒИШЛАБ

Тошкентдаги СССР халқлари дўстлиги музейининг коллективи КПСС XXVI съездининг бир йиллиги олдидан унинг тарихий аҳамиятига бағишлаб, жойларда турли тадбирларни ўтказишга киришди.

Шулардан бири Ленин районидаги ўқув-ишлаб чиқариш комбинатида бўлиб ўтди. Бу ерда Ўзбекистон Компартияси XX съездининг делегатлари, Октябрь революцияси номли тепловоз ремонти заводининг электр слесарлар бригадаси бошлиғи, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Николай Железнов, шу корхонанинг токари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдушукур Қодиров меҳмон бўлиб келдилар.

КПСС XXVI съездининг тарихий қарорларини ҳаётга қандай тадбиқ этилаётганлигига бағишланган бу маросимни музейнинг катта илмий ходими Наталья Рудикова олиб борди. Шундан кейин Ўзбекистон Компартияси XX съездининг делегатлари Н. Железнов ва А. Қодиров иккала съезддан кейин республикамизда олиб борилаётган бунёдкорлик ишлари, Ўрта Осиё темирйўлчиларининг халқ хўжалиги юкларини манзилларга етказишда кўрсатаётган жонбозликлари ҳақида гапирдилар.

Учрашувда комбинат ўқувчилари сўзга чиқиб, партия ва ҳукуматимизнинг қарорларини амалга оширишда ишчилар синфи авлодига муносиб бўлиш ҳақида қасамёд қилдилар.

• Тез ва соз қурайлик

ИЛҒОР УСУЛНИ ҚЎЛЛАБ

«Ишларни пудрат ва хўжалик усулида юритиш такомиллаштирилсин. Қурилишни ташкил этишнинг прогрессив формалари: комплект блокли, вахтали, узеллар бўйича ва бошқа формалари ҳар томонлама ривожлантирилсин».

(«СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ҳамда 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари»дан).

КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорларини ҳаётга тадбиқ этиш учун курашаётган «Ҳурмат белгиси» орденли 1-уйсозлик комбинати коллективи янги йилнинг дастлабки ойлариданоқ юксак марраларни кўзлаган ҳолда меҳнат қилмоқда. Шу кунларда комбинатнинг барча қурилиш бошқармаларида «СССРнинг 60 йиллигига—60 зарбдор ҳафталик» шиори остида социалистик мусобақа кенг қулоч ёймоқда. Улар Злобин методини оммалаштириш, Басов ташаббусини кенг қулоч ёйдириш бўйича маълум ишларни амалга оширишга киришдилар. Уйсозлар ҳамшаҳарларимизга сифатли уйлар қуриб бериш учун ишлаб чиқаришнинг ички резервларидан тўла фойдаланишга киришдилар. Ҳозирда объектларнинг сифатли топширилишини таъминловчи илғор иш усуллари кенг қўлланиляпти. Чунончи, комбинатда бу йил Злобин методи билан ишловчи бригадалар сони 50 тага етказилади.

Бизнинг бошқармамизда ҳам бригада пудрати методи асосида ишловчи бригадалар сони тобора ортиб бормоқда. Бу бригадалар тежамкорлик ҳаракатини кучайтириб, қурилишдаги энг прогрессив усуллар асосида, ҳозирги замон фан-техника ютуқлари асосида турар жой биноларини бунёд этмоқдалар. Ўтган йили бошқармамиз бунёдкорлари 14200 минг сўмлик ўрнига 15193 минг сўмлик бош пудрат ишларини амалга оширишиб, 85000 ўрнига 92360 метр квадрат турар жойни фойдаланишга топширдилар. Бу ҳар йилгидан анча кўп, демакдир. Мен етакчилик қилаётган бригада аъзолари ҳам ўтган йил топшириғини 104,4 процент адо этишиб, 1982 йилни юксак суръат билан бошладилар.

Хуллас, бошқармамиз коллективи «СССР 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафталик» ҳаракатида актив иштирок этиб, юбилей йилида фойдаланишга топшириладиган 90 минг метр квадрат турар-жой биноларини Улуғ Октябрнинг 65 йиллиги нишонланадиган кунгача ҳамшаҳарларимизга тақдим этиш учун курашмоқдалар.

А. ТУРДИЕВ,
«Ҳурмат Белгиси» орденли 1-уйсозлик комбинати 2-қурилиш бошқармасининг бригада бошлиғи.

ШОНЛИ САНА ШАРАФИГА

«...беш йилликда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 26—28 процент кўпайтирилсин. Меҳнат унумдорлиги 16—20 процент оширилсин».

(«СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ҳамда 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари»дан).

Пойтахтимиздаги кўплаб корхоналар сингари грампластинкалар заводи коллективи ҳам шу кунларда СССРнинг 60 йиллик юбилейи шарафига социалистик мусобақани авж олдириб, дадил одимламоқда.

Корхонада ўнлаб коммунистик меҳнат бригадалари, 139 дан зиёд коммунистик меҳнат зарбдорлари юбилей шарафига оширилган мажбурият олиб меҳнат қилмоқдалар. Ўтган йили корхона барча кўрсаткичлар бўйича план ва мажбуриятларни бажарди. Маҳсулот реализация қилиш плани ортиғи билан адо этилиб, пландан ташқари 278 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани 24 декабрда бажарилди. Йил давомида 32 минг сўмлик хом ашё тежаб қолинди.

КПСС XXVI съездида янграган **«... саноатда меҳнат унумдорлиги 23—25 процент оширилсин, маҳсулот ишлаб чиқаришни кучайтиришнинг 90 проценти шунинг ҳисобига қўлга киритилсин».** сўзлари корхона коллективининг ўзига хос шиорига айланди. Завод ишчилари шу кунларда съезд йиллигини муносиб кутиб олиш учун бор имкониятларни ишга солиб, меҳнат қилмоқдалар.

Ишчилар айни пайтда кенг қулоч ёйган «СССРнинг 60 йиллигига—60 зарбдор ҳафта» ҳаракатида ҳам актив иштирок этмоқдалар. Бу мусобақада прессловчилар Альфия Хайруллина, Надья Гусьева, токарлар Восит Зоиров, Василий Черпишов, печатник Рая Фёдоровалар пешқадамлик қилиб, юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар. Улар кунлик нормаларини 100— 150 фоиз бажармоқдалар.

Яқинда бўлиб ўтган корхона партия хўжалик активи йиғилишида 1982 йил план ва мажбуриятлари қабул қилинди. Юбилей йилида пландан ташқари 200 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш, 2,2 тонна пластмасса, 200 минг киловатт соат электр энергияни тежаб қолиш, 124 минг сўмлик маданий-маиший моллар ишлаб чиқариш белгилаб олинди.

БУГУН

илғор коммунистлардан прессловчи Альфия Хайруллина ва Надья Гусьевалар съезд йиллиги шарафига ўн саккизинчи ҳафта ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқара бошладилар.

И. ФАТТОХОВ,
«Тошкент оқшоми» жамоатчи мухбири.

ИЖОДИЙ ТАШАББУСКОРЛИК БИЛАН

«...Меҳнатни ташкил этиш ва меҳнатга ҳақ тўлашнинг бригада формасини янада ёйиш ва унинг самарадорлигини ошириш тадбирлари кўрилсин. Хизмат кўрсатиш доирасини кенгайтириш, турдош касбларни эгаллаш ҳаракати кучайтирилсин».

(«СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари»дан).

КПСС XXVI съезди совет халқи олдига улкан вазифаларни қўяр экан, бу вазифаларни амалга оширишда меҳнаткашларнинг ижодий ташаббускорлиги, социалистик мусобақа ҳал қилувчи аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади. Демак, меҳнатни ташкил этишнинг энг яхши усулларини жорий этиш, меҳнат унумдорлиги омилларини тинмай излаш ғоят муҳим. Бу ўз навбатида ишлаб чиқаришнинг барча участкаларида самарали ишлаш керак, демакдир.

Пассажир автотранспорти ишлаб чиқариш Бош бошқармасига қарашли 2-автокомбинат коллективи съезд белгилаб берган режаларга изчил амал қилмоқда. Коллективимиз ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йили планини барча кўрсаткичлар бўйича 19 декабрда бажарди. Янги йилнинг дастлабки ойида ҳам баракали меҳнат қилди. Бир мингдан ортиқ ҳайдовчи шу йилнинг иккинчи ярми ҳисобига ишляпти. Бугунги кунда «СССР 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафталик» шиори остидаги социалистик мусобақа авж олдирилиб иш сифати ва самарадорлиги оширилишига, меҳнатни ташкил этишнинг бригада усулини кенг ёйишга алоҳида аҳамият бериляпти. Ҳозир автокомбинатдаги тўртта ҳайдовчилар бригадаси бригада пудрати усулида ишлашга ўтказилган.

Коллектив муваффақиятларига ремонт устахоналари ишчилари муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Механика цехининг мен аъзо бўлган бригадаси планни ой сайин 115 — 120 процентга етказиб бажаряпти. Бригадамизнинг барча аъзолари жиҳозларни соз сақлашга, электр энергиясини тежашга ғоят эътибор беришади. Бригаданинг ҳар бир ишчиси икки ёки учта турдош касбни билиши туфайли меҳнат унумдорлиги ўсмоқда.

Шуни ҳам айтиш керакки, корхонамиз коллективи, айниқса халқ депутатлари оталиғимиздаги 194-мактаб ва 365-болалар боғчасига ҳар томонлама ёрдамни кучайтирмоқдалар. Жумладан, автокомбинат маҳаллий комитети кичкинтойлар эҳтиёжлари учун сарфлашга минг сўм ажратди. Болаларни экскурсияларга олиб бориш учун мунтазам автобус ажратиб берилади.

Транспортчилар партия ва ҳукуматимизнинг халқ фаровонлигини ошириш борасидаги ғамхўрлигига бундан кейин ҳам самарали меҳнатлари билан жавоб берадилар.

Н. ПЕТРАНОВСКИЙ,
халқ депутатлари Акмал Икромов район Совети депутати, 2-автокомбинат токари.

ФАРҒОНА БЎЙЛАБ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Фарруҳ Содиқов бадиий раҳбарлигидаги Тўхтасин Жалилов номли халқ чолғу асбоблари оркестри Фарғона водийси бўйлаб сафарда бўлди.

Оркестрнинг концертлари Наманган, Андижон ва Фарғона областларида ўтказилди. Концерт программасидан классик ва Ўзбекистон композиторларининг асарлари ўрин олган.

— Оркестримиз Украинада, Қримда, Кавказда концертлар берган, «Киев баҳори» Бутуниттифоқ музика фестивалида қатнашган, — дейди Ф. Содиқов. — Ҳозирги гастролимизда оркестр билан бирга Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Баҳром Мавлонов, шунингдек филармония солистлари София Тен, Матназар Ҳудойназаровлар ҳам қатнашдилар. Оркестрнинг ижрочилик репертуарида 1350 дан зиёд асар бор.

ШАРҲЧИ САТРЛАРИ

ҚАЛТИС ЎЙИН

Японияда чиқадиган «Иомиури» газетаси яқинда Вашингтондан олинган бир хабарни босиб чиқарди. Унда АҚШда «Америка — Хитой хавфсизлик шартномаси» тузишни ёқлаб чиқаётган овозлар кучаяётганлиги» айтилган. Газета АҚШ сенати ташқи ишлар комиссияси аъзоларининг гапларига асосланиб ёзишича, шу шахсларнинг фикрига кўра, Қўшма Штатларнинг Хитойга қурол-яроғлар сотишни кучайтириши ана шундай шартнома тузиш йўлида қўйилган муҳим қадам бўлади. Бундан «ҳарбий соҳадаги Америка—Хитой ҳамкорлигини кутилганидан жадалроқ суръатда ривожлантира бошлаш мумкин» деган хулоса чиқади.

Японияда чиқадиган «Асахи» газетаси бундан сал илгари Япониянинг юқори мартабали ҳарбий арбоби Пекинга визит қилганлиги тўғрисида хабар қилиб, бу визит «ҳарбий соҳада Япония-Хитой яқинлашуви йўлида қўйилган жиддий қадам бўлади», деб кўрсатиб ўтган эди. НАТОнинг бошқа айрим давлатлари ҳам Пекин билан ҳарбий алоқаларни кучайтиришга уринаётганлиги сезилмоқда.

КПСС XXVI съездида таъкидлаб ўтилганидек, «АҚШ, Япония, НАТОдаги бир қанча мамлакатларнинг Хитой билан ҳарбий-сиёсий, алоқаларни кенгайтиришга тайёрлиги замирида оддий бир мўлжал яшириниб ётибди, у ҳам бўлса Хитойнинг Совет Иттифоқига, социалистик ҳамдўстликка душманлигидан ўзларининг империалистик мақсадлари йўлида фойдаланишдан иборатдир». Дарҳақиқат, Вашингтон ўзининг халқаро ишлардаги авантюристик йўлига амал қилиб, ўтган йил охирида Хитойга ҳарбий техника етказиб беришга ўтиш тўғрисида қарор қабул қилди. Улар ўртасида олий сиёсий ва ҳарбий даражада доимий равишда маслаҳатлашиб туриш, разведка ахборотларини айрибошлаш, Афғонистон, Ҳиндистон, Кампучия ва Осиёдаги бошқа мамлакатларга қарши биргаликда қўпорувчилик ҳаракатларини амалга ошириш одат тусига кириб қолди.

Империалистлар билан Пекиннинг ҳарбий соҳада иттифоқ бўлишга интилаётганликлари Хитойнинг қўшниларида жиддий ташвиш туғдирмоқда. Улар Қўшма Штатлар Пекинга етказиб бераётган қурол-яроғлар биринчи навбатда Жанубий ва Жануби-Шарқий Осиё мамлакатларига қаратилиши мумкин, деб ҳақли равишда ҳисобламоқдалар.

А. БИРЮКОВ,
ТАСС шарҳчиси.

Ўтган йил план ва мажбуриятларини муддатидан аввал адо этган Тошкент трактор заводи коллективи ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йилида ҳам юксак унум билан меҳнат қиляпти. Коллектив бу йил пландан ташқари 300 та трактор, талайгина прицеплар ишлаб чиқаришга аҳд қилган. Ҳозирги меҳнат суръатлари тракторсозлар бу мажбуриятларини шараф билан бажаришидан дарак беряпти.

СУРАТДА: заводнинг созлаш-йиғиш майдонида.

М. Нуриддинов фотоси.

СССРнинг 60 йиллиги олдидан

ТОЛАДА—ҚУЁШ ЖИЛВАСИ

Тошкент тўқимачилик комбинати республикамиздагина эмас, Ўрта Осиёда бунёдга келган дастлабки йирик корхоналардан биридир. Ўттизинчи йилларда уни бунёд этишда мамлакатимизнинг жуда кўп шаҳарларидан келган мутахассислар иштирок этишган. Ивановолик тўқимачилар эса маҳаллий миллат вакилларидан тўқувчи, йигирувчи ва бошқа касб кадрлари тайёрлашга оталиқ қилганлар.

Ҳозирга келиб эса, тошкентлик ўнлаб тўқимачилар ивановолик ҳамкасблари билан мусобақадош. Энди тўқимачиларимиз Иваново ва бошқа йирик шаҳарлардаги мусобақадошларидан ўрганибгина қолмай, уларга ўзларининг илғор иш усулларини ўргатишяпти ҳам. Шундай моҳир йигирувчилардан бири — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, КПСС XXIV ва XXVI съездларининг делегати Буолма Жўраева.

СССР 60 йиллиги шарафига зарбдор ҳафталиклар давом этаётган шу кунларда Б. Жўраевага бир савол билан мурожаат қилиб, иттифоқимизнинг турли корхоналаридаги илғор ҳамкасблари билан мусобақанинг амалий самараси ва унинг дўстлик алоқаларини мустаҳкамлашдаги роли ҳақида гапириб беришини сўрадик.

— Ленинграддаги «Рабочий» фабрикасининг йигирувчиси Александра Васильевна Волкова билан КПСС XXIV съездида танишган эдим. Орадан икки йил ўтгач, Ивановода Бутуниттифоқ илғор тўқимачиларнинг слётида яна учрашдик ва иккимиз мусобақалашишга аҳд қилдик. Шура ўзи қўллаётган илғор иш усулларини, фабрикаларда кейинги икки йил ичида жорий қилинган жуда кўп янгиликларни гапириб берди. Айниқса, янги валиклар ҳақидаги гап менинг тинчимни йўқотди...

Орадан бир-икки ой ўтар-ўтмас Ленинградга — «Рабочий» йигирув-тўқув фабрикасига келдим. Мусобақадошим Волкова шу ерда ишлайди.

Ҳар бир машинада 400 та валик — эластик тортувчи валик бўлади. Валик ипни ингичкалаштириб беради. Ип технологик жараёнда учта валик орқали ўтади. Улар, ленинградлик йигирувчилар ана шу валикларнинг янги нусхасини—нисбатан сифатлироғини ишга солишибди. Янги валикларни шаҳардаги Глухов машинасозлик заводи тайёрлаб берибди. Бизда кўпинча учинчи валикнинг сирти ўйилиб кетади ва бунинг оқибатида ип кўп узилади. Йигирувчининг асосий иш вақти ип улашга сарф бўлишини назарда тутсак, ипни кам узадиган янги валикнинг жорий этилиши — меҳнат унумдорлигини кескин оширишнинг ўзгинаси.

Бизда мингта урчуқ ҳисобига ҳар бир соатда ип узилиши 150-160 марта содир бўлади. Уларда бу кўрсаткич роса икки баравар камайибди — 70-80 мартага тушибди.

Фабрика раҳбарлари билан гаплашдим. «Мен Волкова билан мусобақадошман, менга ҳам шу валиклардан қўйиб берасизлар» дедим эркалик қилиб. Аслида бу унчаям эркаликмас, мусобақа шартлари тақозо этадиган шарт эди. Меҳнат беллашуви Низомида, илғор тажрибани ўзлаштириш, иш шароитларининг бир хил бўлишига эришиш, деган бандлар бор. Шунинг учун ҳам ленинградликлар менинг «эркалигимни» кўтаришди: янги валикларни олиб бориб, машиналаримга ўрнатиш учун ёрдам беришни ваъда қилишди.

Ленинграддан қанот боғлаб, ҳаяжон билан учиб келдим. Фикримни, келишиб келган ишимни тўғри директоримиз Осим Бурхоновга айтдим. Чунки бу иш бевосита директорнинг иштирокисиз, рухсатисиз ҳал бўлмайди.

— Яхши гап-ку, — дедилар Осим ака ўйлаб туриб. — бироқ улардаги йигирув машиналари бизникидан бироз фарқ қилади-да. Янги валиклар бизнинг машиналаримизга «кўникармикин», ўзимизникидан кўра яхши самара берармикин?

— Буни мен ҳам ўйладим, фабрикадаги мутахассисларга айтдим. Улар бизда кўп бўлишган-ку, машиналаримизни яхши билишади. Янги валикларни бемалол ўрнатса бўлади, дейишди...

Директор яна бироз ўйланиб қолди.

— Майли, — деди сўнг ўрнидан туриб,— мен яна бир маслаҳатлашиб кўрай инженерларимиз билан, маъқул дейишса, юқорига айтиб, рухсат олиш керак. Ишқилиб, етти ўлчаб бир кесган яхши.

— Тўғри, — дедим мен мамнун хайрлашаётиб, — қош қўямиз деб кўз чиқармайлик деяпсизда...

...Глухов заводи мутахассислари валикларни ўзлари олиб келиб, менинг учала машинамга ўрнатиб кетишди.

Янада ҳаяжонли кунлар бошланди. Гапнинг рости, қилар ишни қилиб қўйиб, энди баъзан қўрқаётган эдим: «Бу янгилик мени шармандa қилмаса эди. Ишқилиб, яхши ишлаб кетсинда. Ип узилиши камайиш ўрнига кўпайиб кетса борми?.. Унда валикларни олиб ташлаб, яна ўзимизнинг эскиларни қўйишга тўғри келади. Йўғ-е, нафасингни шамол учирсин...»

Менинг хавотиримга сабаб бор эди: бир ҳафтадан буён ишлаяпман-у, ип узилиши ҳеч камаяётганга ўхшамайди. Лекин кўпаймади ҳам — шуниси бироз тинчлантирди.

Бунинг устига, шу вақтгача йиллаб бизнинг цехимизга келмаган директоримиз ҳар куни бир вақт топиб ёнимга келиб-кетадилар:

— Ишлар қалай, Буолмахон, уялиб қолмасмиканмиз? Горком, обком хабардор бу ишдан, эрта-индин натижасини сўраб қолишлари мумкин...

— Яхши, — дедим мен ўзимни хурсанд кўрсатишга уриниб, — ип узилиши камайганга ўхшайди.

Кейинги ҳафта менга лабораториядан бир қизни биркитиб қўйишди. У ип узилишини, ғалтакларнинг калавадан бўшашини ҳисоб-китоб қилиб бора бошлади.

Қизиқ, ўша кундан бошлаб узилиш камаяётгани ўзимга ҳам сезила борди..

Чамаси, дастлабки бир ҳафтада, янги валиклар ўрнашиб олгунча —обкаткадан чиққунча ипни кўпроқ узган, кейин соат сайин мослаша борган.

Икки ойда ип узилиши 70—80 процентга тушди. Ярим йилдан сўнг эса 50 процентга тушди, яъни икки баравар камайди: ленинградлик мусобақадошим машиналари билан тенглашди.

Кейин янги валиклар цехимиздаги барча йигирув машиналарига ўрнатилди.

Жуда кўп шогирдларим билан фахрланаман. Ҳакима якиндагина — 1978 йилда менга шогирд бўлиб иш бошлаган эди. Ҳозир ўқув-ишлаб чиқариш мактабида инструктор — 25 қизга касб ўргатяпти. 1981 йил июнда биринчи группасини тайёрлаб чиқарди.

Сожида Раҳматова ҳозир Бухоро ип-газлама комбинатининг пешқадам йигирувчиси. Тошкентга тўқимачилик касбларини ўрганиш учун бир группа бухоролик қизлар билан келган Сожида менга шогирд тушган эди. Ҳозир ўзи устоз, мен билан эса мусобақадош.

Бозоргул Юсупова икки йилдан буён мустақил ишлаяпти. Бу шогирдим кўп томондан худди ўзимга ўхшайди. Ҳозир у нормадаги 1100 ўрнига 2000 урчуққа хизмат кўрсатяпти.

Ивановода бўлиб ўтган Бутуниттифоқ илғор тўқимачилар слётида Ивановодаги Фурманов номли фабрика йигирувчиси Елена Амосова, Иваново мовут комбинатининг йигирувчиси Анастасия Ерофеева учаламиз бир беш йилликда икки беш йиллик шахсий планини бажаришга ваъда берган эдик. Тўққизинчи беш йилликда ўн йиллик планни бажариб, учаламиз ҳам ваъдага вафо қилдик. Шундан сўнг Амосова билан Ерофеевалар ҳам Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвонга сазовор бўлдилар.

1981 йил баҳорда комбинатимизга Иваново, Олмаота ва Фарғонадан ҳамкасблар келишди. Шунда менинг қадрдон дугонам, мусобақадошим Анастасия Ерофеева тўқимачилик институтида диплом ёқлаётгани, шунинг учун келолмаганини, яқиндан буён цех бошлиғи вазифасида ишлаётганини айтишди. Унинг саломига жавобан мен откриткага табрик сўзларини ёзиб, дугоналардан бериб юбордим. Учинчи мусобақадошим Елена Амосова эса ҳозир комбинатда кадрлар бўйича директор ўринбосари лавозимида ишлаяпти...

Атрофга, ҳаётга ҳамиша завқ-шавқ билан боқаман. 1981 йил 5 майда комбинатга келганимга роса 30 йил бўлди. Тўқимачиларнинг ҳозирги ҳаётини у давр—эллигинчи йиллар билан сира тенглаштириб бўлмайди. Ҳозир иш шароитлари у пайтга нисбатан бир неча баравар яхши, такомиллашган машиналар ҳисобига қўл меҳнати камайган, унумдорлик ортган. Шу билан бирга — тўқимачиларнинг турмуш фаровонлиги юксалган.

Икки чақириқ район Советига, икки чақириқ шаҳар Советига депутат бўлганман. Депутатнинг кўп вазифаси боғча ва уй-жой масалалари билан шуғулланишни тақозо этарди ўша пайтларда. Ҳозир боғча муаммоси йўқ, тўқимачилар истаган пайтда болаларини боғчага жойлаштирадилар. Уй-жой масаласи ҳам тобора яхшиланиб боряпти.

1981 йил ҳам ҳаётимда ўчмас из қолдирди: КПСС XXVI съездига делегат бўлдим.

Съезд юксак сиёсий кўтаринкилик, ҳамжиҳатлик, уюшқоқлик руҳида ўтди. Ҳамкасбимиз, ивановолик тўқувчи Валентина Голубеванинг нутқи зўр қизиқиш билан тингланди. У бутун мамлакатимиз тўқимачилари номидан гапириб, уларнинг қалбидаги фикрўйларини айтди. Танаффусда Валя билан узоқ гаплашдик, у билан эски қадрдонлармиз.

Ўттиз йиллик меҳнат фаолиятимдаги умрим сермазмун, серзавқ бўлди. Ҳамма каби, оддий меҳнаткаш инсонлар каби ҳаёт кечирдим. Табиий, ҳаётим фақат тантаналардан, дабдабалардан иборат бўлгани йўқ. Зеро, бунга интилмадим ҳам. Мен фақат меҳнат қилдим. Кучим етганча, барча имкониятларим даражасида, ҳалол, виждонан меҳнат қилдим. Дабдаба ва тантаналар, обрў-эътибор, мукофотлар эса мана шу камтарин меҳнат ортидан ўзи келаверди, келмоқда.

Булар барчаси — партия ва ҳукуматимизнинг оддий ишчи тўғрисида беқиёс ғамхўрлигининг ифодаси, бизнинг Советлар мамлакатимизда инсон қадри ниҳоятда юксаклигининг намунаси деб биламан...

2400 урчуққа хизмат кўрсатиб, ҳар сменада 240-250 килограмм калава ишлаб чиқараман. Бир килограмм калавадан 7-8 метр мато тўқилади. Демак, бир сменада икки минг метр атрофида газлама учун хом ашё тайёрлаб берарканман. Бу 700-800 кишига кўйлаклик деган гап...

Кўпгина шу ҳисоб-китобларни чиқариб, пастаккина уйимиз ҳовлисида, офтобрўяда онамнинг урчуқ йигириб ўтирганини эслайман. Битта урчуқда куни бўйи бир ҳовуч калава йигирарди. Битта бўз кўйлак учун бир неча кун калава йигириш керак эди. Энди-чи? Бир сменада бир киши, бир аёл — яқин ўтмишда ўша урчуқ йигириб кун кечирган аёлнинг қизи 700—800 кўйлаклик мато ишлаб чиқаряпти.

Машиналаримда шитоб билан ўрмалаётган — йигирилаётган оппоқ толаларга тикиларканман, унда қуёш жилвасини кўраман. Бу қуёшли толалар — менинг ёруғ-ёрқин саодатим, бебаҳо бахтим...

Суҳбатни
Ҳ. ОЛИМЖОНОВ
ёзиб олди.

ДЕПУТАТ ВА ҲАЁТ

Ибрат кўрсатиб

Тошкент қурилиш Бош бошқармасига қарашли 153-трестнинг 12-пардозлаш бошқармаси бунёдкорлари ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилини ёруғ юз билан якунладилар. Улар энди янги муваффақиятлар сари дадил бормоқдалар.

— Коллективимиз эришаётган меҳнат муваффақиятларига шаҳар Советининг депутати Г. Ф. Дружинская, Чилонзор район Советининг депутати, бошқарма партия бюросининг аъзоси, бошқарма халқ контроли группасининг раиси Йўлчибой Абдусаматов, район Совети депутати Маҳкам Файзиев ва бошқалар салмоқли ҳисса қўшаяптилар,— деди бошқарма партия бюроси секретари В. И. ЗАМАШКИН.

Й. Абдусаматовнинг ўз сайловчилари билан бўлган учрашувида айтилган гапларни сўзлаб беришди. Қурилаётган ҳар қандай бино ўз вақтида фойдаланишга топширилиши сайқалчиларга, айниқса боғлиқ. Турар-жойлар, болалар боғча ва яслилари, мактаблари, шифохоналар ва маданий-маиший бинолар ўз вақтида фойдаланишга топширилиши керак, дейишган эди сайловчилар. Улар қурувчилар олдига биноларни пардозлаш ишларини сифатли бажариш бўйича ҳам ўринли талаблар қўйишган.

— Мен сайловчилар ҳузурида сўзга чиқиб, иш сифатини яхшилашга, бир беш йилликда икки беш йиллик планини бажаришга сўз берганман. Сайловчиларнинг наказларини амалга ошириш учун астойдил курашяпман, — дейди злобинчи бригада бошлиғи И. Абдусаматов.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор, «Ҳурмат белгиси», III даражали Меҳнат Шуҳрати орденлари кавалери бўлган Й. Абдусаматов бошчилигидаги бригада коллективи ўтган беш йилликда ҳам баракали меҳнат қилган. Икки беш йиллик топшириғини бажарган эди.

Бошқарма қурувчилари ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йили планини 103,1 процент қилиб бажаришди. Бу 1980 йилдагига нисбатан 121 процентни ташкил этди. Ўз кучлари билан 2.311,2 минг сўмлик ишлар амалга оширилди. Белгиланганидан анча кўп уй-жой майдони фойдаланишга топширилиб, социалистик мажбуриятлар ошириб адо этилди. Коллектив 1982 йил учун ҳам юксак социалистик мажбуриятлар қабул қилди. Бу йилги план—2.420 минг сўмлик пардозлаш ишлари 23 декабргача адо этилиб, бунга қўшимча 54 минг сўмлик пардозлаш ишлари бажарилади. Меҳнат унумдорлиги ўстирилади. Пардозлаш ишларининг таннархи 2,2 процентга камаяди. Рационализаторлик таклифларини ишлаб чиқаришга жорий этиш қўл меҳнатини қисқартириш ҳисобига шартли 32 минг сўмлик иқтисодий самара кўришга эришилади.

Маълумки, бу йил мамлакатимизда бир қанча шонли саналар нишонланади, оммавий-сиёсий тадбирлар ўтказилади. Бунёдкорлар ана шу воқеаларни меҳнат активлигини юксалтириш билан кутиб олишяпти. Илғор дурадгорлар И. Султонов, Ш. Хакимов, В. Башликовлар, пардозловчилар Л. Бекмуҳамедова, Т. Сапожниковалар СССР касаба союзларининг навбатдаги съездини ярим йиллик шахсий планларини бажариш билан кутиб оляптилар. ВЛКСМ аъзоси А. Гайдуллина етакчилигидаги бир группа ёшлар ВЛКСМнинг навбатдаги съездини икки йиллик планларни бажариш билан кутиб олиш ҳаракатига қўшилдилар. Ҳозир бошқарманинг 18 бригадаси коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли номни олишга сазовор бўлди.

Қурувчилар ўртасидаги социалистик мусобақанинг авж олишида, ана шу меҳнат рақобатининг олдинги сафида бориб, ҳамкасбларига ўрнак кўрсатаётган халқ депутатларининг фаолияти эътиборга лойиқ. Масалан, юқорида номи тилга олинган Чилонзор район Совети депутати И. Абдусаматов бошчилигидаги бригада коллективи ҳозир 1983 йилнинг апрель ойи ҳисобига, шу район Совети депутати М. Файзиев бригадаси эса шу йилнинг декабрь ойи ҳисобига пардозлаш ишларини бажармоқда.

Т. НАЖМИЙ,
«Тошкент оқшоми»нинг жамоатчи мухбири.

«Тошкент оқшоми»да босилгандан кейин

«ЙЎЛОВЧИ РОЗИ БЎЛСА»

Шу сарлавҳали материалда 1-автокомбинат шофери Р. Раҳимов молия тартибини бузгани танқид қилинган эди.

1-автокомбинатдан олинган жавобда шофер бир ой муддатга бошқа ишга кўчирилгани ва бундай нуқсонга йўл қўймаслик масаласи коллектив ўртасида муҳокама этилгани билдирилган.

ПУЛ—КИССАГА

Бу материалда сартарошхоналардаги айрим тартибсизликлар танқид қилинган эди.

Олинган жавобда кўрсатилишича, молия тартибини бузган Т. Дўстмуҳамедов ва Б. Сулаймоновларга қаттиқ виговор эълон қилинган. Шунингдек аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилаш чоралари кўрилди.

ХАТ БОСИЛМАДИ,
АММО ЧОРА КЎРИЛДИ

АЙБДОРЛАР ЖАЗОЛАНДИ

107-маршрут бўйлаб қатнайдиган автобус кондукторлари М. Раҳмонованинг йўловчилардан пул олиб, билет бермагани борасида олинган шикоят Шаҳар пассажир автотранспорти ишлаб чиқариш Бош бошқармасига йўлланган эди.

Олинган жавобда кўрсатилишича, хат 5-автопарк коллективи ўртасида муҳокама этилди. Молия тартибини бузгани учун кондуктор М. Раҳмоновага қаттиқ виговор эълон қилинди.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ЖАҲОН ШАҲАРЛАРИ ВА ПОЙТАХТЛАРИДА

ҒАРБИЙ БЕРЛИН. Шаҳар маъмурлари социал эҳтиёжлар учун маблағларни қисқартириш борасида ўтказаётган программани Ғарбий Берлин илғор матбуоти «ғоят қаттиқ тежаш методлари» деб таърифламоқда. Бу программа айниқса маориф ва соғлиқни сақлашга ғоят таалуқлидир Касалхона бўлимлари ва касалхоналар ёпилмоқда, янги мактаблар ва мактабгача тарбия муассасалари қурилиши камаймоқда. Минглаб ўқитувчилар, врачлар, медицина ҳамширалари яқин вақт ичида ишдан маҳрум бўлиб, Ғарбий Берлиндаги ишсизлар армиясига қўшилади.

⁂

НЬЮ-ЙОРК. Бу ерда ер ости йўли, деб аталадиган Нью-Йорк метроси шаҳарда содир бўлаётган жиноятларнинг марказидир. Нью-Йорк транспорт бошқармаси вакилининг хабар беришича, сўнгги уч кун мобайнида метро поездлари ва станцияларида 148 та жиддий жиноят юз берган. Бунинг натижасида 2 киши ўлган, бир неча киши оғир жароҳатланган.

⁂

ТОКИО. Япония пойтахти аҳолисидан 158 киши ўтган йили юз берган ёнғинлар натижасида ҳалок бўлган. Расмий маълумотларга кўра, олов 7 мингдан кўп уйни кул-тепага айлантирган. Бир неча миллиард иена миқдорида зарар кўрилган.

Токио ва Япониядаги бошқа шаҳарларда биноларнинг ғоят зич қурилганлиги кўп жиҳатдан ёнғинларга сабаб бўлмоқда ва уларни ўчиришни қийинлаштирмоқда.

Шаҳар маъмурлари Токиодаги муниципиал корхоналарнинг минг-минглаб ишчи ва хизматчилари ишдан бўшатилишини эълон қилдилар. Токио губернатори С. Судзукининг айтишича, Япония пойтахтидаги жиддий молиявий қийинчиликлар ишчиларни кўплаб ишдан бўшатишга сабаб бўлмоқда.

⁂

АДДИС-АБЕБА. Эритрея вилоятининг маъмурий маркази — Асмара шаҳри муниципалитети ўзининг 12,5 миллион бир миқдорида йиллик бюджетини тасдиқлади. Бундан 55 миллион бир шаҳар хўжалигини ривожлантириш эҳтиёжларига сарфланади. Бу эса Асмаранинг бутун тарихида рекорд миқдордир.

Планда янги уйлар, маданият марказлари, болалар муассасалари қуриш, сув таъминоти системасини яхшилаш, шаҳар транспорти ишини такомиллаштириш кўзда тутилган. Бу йил соғлиқни сақлаш ва маориф системасига ҳам кўплаб маблағ ажратилган.

ТЕХНИКА ЮТУҚЛАРИ—ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

ПРАГА. Республика мутахассислари ишлаб чиққан кўпдан-кўп тармоқ программалари шу беш йилликда Чехословакия саноатини муваффақиятли ривожлантиришга хизмат қилади. Бу программаларнинг қарийб ярмиси машинасозлик ва электроникага тўғри келади. Уларни 30 тадан кўпроғи машиналарнинг янги типларини ривожлантиришнинг энг муҳим проблемаларини ўз ичига олади.

Масалан, ўзининг юксак параметрлари, пишиқ-тухталиги ва чидамлилиги билан ажралиб турадиган гидравлика системалари ва механизмларни ишлаб чиқиб, жорий этиш кўзда тутилган. Саноат роботлари ва манипуляторларини яратилиши ишлаб чиқариш жараёнларини комплекс автоматлаштириш проблемаларини ҳал этишга, шунингдек буюмларнинг қарийб 2 мингта янги турини ишлаб чиқаришни ўзлаштиришга ёрдам беради.

Тармоқ программалари электр техника саноатида янада кўпроқ аҳамият касб этади. Бу программалар тармоқ бутун маҳсулотининг 40 процентига тааллуқли бўлади.

ИШСИЗ ВРАЧЛАР

ЛОНДОН. Ҳозирги вақтда Англияда мингдан ортиқ юқори малакали врач ишсиздир. Сўнгги йилнинг ўзида ишсиз врачлар сони икки баравар кўпайди. Ҳозир битта бўш ўринга 40 —50 ариза тушмоқда.

Соғлиқни сақлаш ва социал таъминот давлат министри Ж. Вон Британия парламенти аъзоларидан бирининг берган саволига ёзма равишда қайтарган жавобида ана шу ҳақда маълум қилди. Ишсиз врачларнинг аксарияти 6 ойдан ҳам ортиқ вақтдан буён ўз касби бўйича иш тополмаяпти.

Бу маълумотлар лейборист— депутатларни ғазаблантирди. Жумладан лейборист Р. Томас буни «ҳал бўлиши қийин бўлган масала» деб атади. Врачлар ўртасида ишсизликнинг бундай юқори даражада бўлиши миллий соғлиқни сақлаш системаси имкониятларини кўкка совуришдан бошқа нарса эмас, деди у.

Парламент аъзоси консерваторлар ҳукумати социал эҳтиёжлар, шу жумладан, соғлиқни сақлаш системасини ривожлантириш учун давлат маблағларини қисқартириш борасида ўтказаётган сиёсати натижасида бундай аҳвол вужудга келган деб таъкидлади. Давлат касалхоналарининг кўпчилиги молиявий мулоҳазаларга кўра, янги врачларни ишга қабул қилишдан воз кечишга мажбур бўлмоқда. Ваҳоланки, ишлаб турган врачлар беморларга хизмат кўрсатишга улгура олмаяптилар. «Аҳвол кундан кунга ёмонлашиб бормоқда», деди лондонлик врач М. Гис «Дейли стар» газетасининг мухбирларига.

ЗЛОБИНЧАСИГА ИШЛАМОҚДАЛАР

УЛАН-БАТОР. Монгол қурувчилари еттинчи беш йилликнинг биринчи йилида эришилган муваффақиятларни мустаҳкамлаб, бу йилги топшириқларни ва умуман беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани авж олдирмоқдалар. Қурувчилар коллективларининг Монголия касаба союзлари бўлажак XII съезди шарафига зарбдор вахтаси белгиланган марраларга эришишда муҳим босқич бўлади.

МХР қурилиш индустриясининг меҳнаткашлари Совет Иттифоқидаги бригада пудратини ўзларига курол қилиб олдилар. Ҳозир мамлакатда юзлаб қурилиш-монтаж бригадалари злобинчасига ишламоқда.

МУҲИМ ВАЗИФАЛАР

ПАРИЖ. «Франция-СССР» жамияти кескинликни юмшатишга, тинчликни қўллаб-қувватлашга кўмаклашиб, муҳим вазифани адо этмоқда, деб таъкидланади шу ташкилот нашр этаётган ойлик журналнинг сўнгги сонидаги редакцион мақолада. Мақола автори, жамиятнинг бош секретари Р. Русса жумладан бундай деб ёзади: Франция ва Совет халқларининг бир-бири билан танишуви, бир-бирларига бориб келиши ва ҳамкорлик реал фойда келтирмоқда.

«Франция—СССР» ва «СССР—Франция» жамиятлари шу алоқалар асосида бу йилги икки томонлама ҳамкорлик планини тайёрладилар. деб таъкидлади Р. Русса. Бу план икки мамлакат ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги француз-совет коллоквиумини тузишни, «1982 йил— Францияда рус тили йили» деган шиор остида кампания ўтказишни кўзда тутади. Сталинград жангининг 40 йиллигини ва «Нормандия— Неман» эскадрильясидаги дастлабки француз учувчиларининг СССРга борганлигини Францияда байрам қилиш ҳамкорлик программасига киритилган.

Биродарлашган шаҳарларнинг алоқалари давом эттирилади, Латвияда Франция кунлари ва Францияда Грузия кунлари ўтказилади. Француз ва совет ёшларининг Парижда бўладиган анъанавий фестивали «Ҳозирги замон қўшиқлари» мавзуига бағишланади.

Шу ва бошқа тадбирлар, деб таъкидлайди «Франция—СССР» жамиятининг бош секретари, француз ва совет халқи ўртасидаги муносабатларни ривожлантириш ишига қўшган ҳиссамиз бўлади.

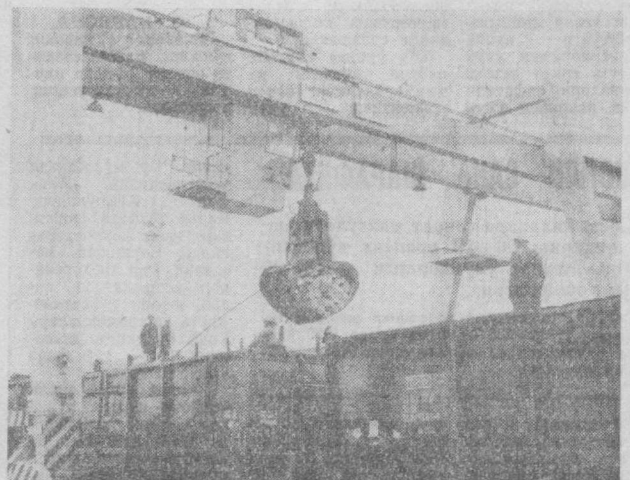

Венгрия—Совет чегарасидаги Захонь саралаш станцияси ҳар йили бир неча юзлаб турдаги юкларни қабул қилади. Уни ҳақли суратда республиканинг шарқий дарбозаси деб аташади.

СУРАТДА: Захонь станциясида. МТИ—ТАСС фотоси.

АЖОЙИБ ЯНГИЛИК

ДЕҲЛИ. Ҳиндистонда яратилган «Электрона —24» маркали биринчи электромопед мамлакат йўлларида синовдан муваффақиятли ўтди. «Электромобил индиа лимитед» компаниясининг мутахассислари яратган бу электромопед деярли шовқинсиз ишлайди. Унча катта бўлмаган электроматор батареялар ёрдамида ҳаракатга келади. Бу батареялар ҳар 80 километрда зарядланади. «Бизнес стандард» газетасининг таъкидлашича, икки ўринли электромопедни юргизиш ниҳоятда осон ва у бензин билан ишлайдиган худди шундай моделдан икки баравар арзондир.

ОЛИЙ МАҚСАД

БРАЗЗАВИЛЬ. «Конго ёшлари мамлакатни 1982 — 1986 йилларда иқтисодий ривожлантиришнинг дастлабки беш йиллик планини муваффақиятли бажариш учун барча куч-ғайратларини сарфлайдилар»— Конго пойтахтида Конго Социалистик Ёшлар Иттифоқи Марказий Комитетининг навбатдаги пленуми ана шундай шиор остида ўтмоқда Пленум қатнашчилари иттифоқининг 1982 йилги фаолияти программасини белгилаб олдилар.

Улар Конго Меҳнат партиясининг мамлакатда социалистик жамият негизини барпо этишга қаратилган сиёсатини қатъий қўллаб-қувватлаётганликларини изҳор этиб, партия планларини амалга оширишда ёшларнинг самарали иштирок этиши зарур эканлигини таъкидладилар.

«МОССАД» АЙҒОҚЧИЛАРИ МИСРДА

БАЙРУТ. Саудия Арабистонида чиқадиган «Аш-шарқ ал-авсат» газетасининг хабар қилишича, президент Садат даврида Миср-Исроил муносабатлари «нормаллаштирилган» вақтда Исроилнинг «Моссад» разведкаси ўзининг кўпдан-кўп айғоқчиларини МАРдаги масъулиятли расмий лавозимларга жойлаштириб қўйишга улгурган эди.

«Моссад» айғоқчилари, деб уқтиради газета, Мисрнинг иқтисодий ва молиявий муассасаларида, оммавий ахборот органларида муҳим қарорларга келинишига ҳал қилувчи таъсир ўтказа олар эдилар.

Исроилликлар шу операцияни амалга ошириш орқали Миср тўғрисидаги жосуслик маълумотларини олиш манбаларини кенгайтиришга ва «Моссад»нинг Америка Марказий Разведка Бошқармаси билан тузган ҳамкорлик битимларига мувофиқ ундан олаётган ахбороти билангина чекланмасликка интилган эдилар. Бундан ташқари, деб ёзади «Аш—шарқ ал-авсат» газетаси, Коҳирада нуфузли исроилпараст арбоблар доирасини вужудга келтириб, Мисрнинг етакчи муассасаларини Исроил манфаатларига бўйсундириш вазифаси кўзда тутилган эди.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

БЕМОРНИ МУСИҚА БИЛАН ДАВОЛАСА БЎЛАДИМИ?

ШИФОКОР МАСЛАҲАТ БЕРАДИ

Барчага маълумки, киши ибратли меҳнатдан сўнг ёки масъулиятли вазифани адо этганидан кейин мазмунли ҳордиқ чиқаришга ошиқади. Айрим кишилар ўзларининг севимли машғулотлари билан банд бўладилар, бошқалар эса кўнгил торини хушлайдиган омилларга эрк беришади.

Ҳа, қўлига гулқайчи олиб гулларни тартибга солаётган, белига чипта кистириб ток тараётган, фарзанд ёки неварасини етаклаб сайр қилаётган кишиларнинг завқли чеҳраларини учратиш биз учун табиий ҳол. Яна бир тоифа кишилар борки, уларнинг мароқли ҳордиқ чиқариши ўзгача: улар манзарали балиқ, сайроқи қушлар ёки табиатнинг сўлим оғушида бўлишни истасалар, яна бир тур кишилар кўнгил чигилини ёзишда мусиқадан фойдаланадилар.

Тўғри эмасми, меҳнатдан сўнг радио ёки телевизорнинг қулоғини бураб дилрабо куй ва қўшиқлар эшитсанг ширин хаёл оламига парвоз қилгандек сезасан.

Қадим-қадим замонлардаёқ мусиқанинг шифобахш хислатлари маълум эди. Қўҳна Миср папирусларида битилган хатларга қараганда, коҳинлар ўз замонасида мусиқа оҳанглари билан бефарзандларни даволаганлар.

Қадимий Юнонистондаги Эпидавр бутхоналарида мусиқа билан мияси айниган, довдирларни даволашган.

Донишманд Афлотуннинг фикрича, мусиқа оҳанглари кишида ижобий хислатларнинг жо бўлишига олиб келса, Пифагорнинг таъкидлашича, мусиқа тароналари инсон бадани ва руҳининг улуғвор гигиеник омилларидан ҳисобланиб, одамни ақлсизликдан фориғ этади.

Гомернинг айтишига қараганда, дилрабо мусиқа оҳанглари эллинларни машъум ўлат қирғинидан сақлаб қолган экан.

Тарихнинг илк даврларида Юнонистоннинг олим ва машшоқлари одамларнинг руҳий кечинмаларига малҳам бўладиган, чуқур изтироблардан холи қила оладиган, ўз йўли билан шифобахш таъсир этувчи мусиқа наволарини яратишга ошиқар эдилар. Жумладан, шифобахш тароналарнинг тўрт тури куйга солинган бўлиб, музикатерапия (мусиқа оҳанглари билан даволаш амали) яратилган эди. Унда кишига ғайрат ва журъат бахш этадиган (фригия), оғир, мусибатли (лидия), хушёқадиган (эолия), тантанавор (дория) каби мусиқа гулдастаси кашф этилган эди. Ўша замонларнинг олиму-уламоларининг айтишича, мусиқанинг нозик тароналари инсон руҳиятига ижобий таъсир кўрсатмасдан қўймас экан.

Музикатерапия XVIII—XIX асрларда даволаш амалида етакчи ролларни ўйнар эди. Мана шу давр шифокорларининг фикрича мусиқа барча нохуш ҳолат хасталикларга ижобий таъсир кўрсатади.

Кези келганида, оқшомхонларни шу нарсадан хабардор қилиш мумкинки, таниқли француз композитори Марен Марс ўн икки сонатадан иборат мусиқа циклини яратиб, уни «Ниқриз (подагра) ҳолатларига малҳам» деб атаган эди. Шулар билан бир қаторда, мазкур бастакор жарроҳлик амали ўтказилаётганда беморга оғриқсизлантирувчи таъсир кўрсатадиган сонатани яратишга муяссар бўлган.

Бир қатор олимларнинг фикрича, яхши танлаб, ўз ўрнида ижро этилган мусиқа таронаси сўзсиз кишини руҳий тушкунликдан фориғ этиб, унинг физиологик ҳолатига ижобий таъсирини намоён этмасдан қўймайди.

Чуқур илмий изланишлар натижасида шу нарса аниқландики, мусиқа наволари хилига қараб киши организмининг қон айланишига ҳар хил таъсир қилиши мумкин экан. Ёқимли тарона таъсирида ички аъзоларнинг тонуси ортади, асаб фаолиятига ижобий таъсир кўрсатади.

Мусиқанинг можор ва ритмик интонацияси мушак фаолиятига урғу беради. Улуғ рус психиатри В. М. Бехтерев шундай деб ёзган эди: «Музика бизнинг сезги, кайфиятимизнинг султони. Биз музикадан аниқ бир кўтаринки кайфият кутамиз; ортиқча ҳаяжонланишдан холи бўламиз, баъзи ҳолларда беморни изтиробли дамлардан олиб чиқилади, учинчидан музика воситасида маълум йўналиш билан кишини нафас олиши, қон айланишини меъёрга солиб, хорғинликдан фориғ этилади».

Тарих зарварақларида шундай лавҳалар қайд қилинган: 24 ёшли С. В. Рахманиновнинг биринчи симфониясини Глазунов бошчилигидаги Петербург филармонияси ижро этса-да, қутловга сазовор бўлмаслиги ёш бастакорни ниҳоятда изтиробга солиб, хасталикка дучор қилади. Шунда москвалик таниқли шифокор А. А. Остраумов воситасида Рахманинов психиатр Н. В. Даль билан учрашади.

Шуни айтиш керакки, Н. В. Даль ўзининг даволаш амалиётида музикали муолажаларга ўрин берар эди. Катта истеъдод эгаси Рахманиновни даволаш сеансларида Даль фортепьянога жўр бўлиб виолончелда Мендельсоннинг куйларини чала бошлайди. Ана шундай мусиқали амал буюк композиторни яна ҳаётга чорлашга муваффақ бўлди.

Ҳақиқатан ҳам, мусиқанинг нозик тароналари сеҳрли таъсир этиб, киши кайфиятига енгил қанот бағишлаб, унга мадор ва ором қучоғини оча олишга қодир. Бу сир эмас, ҳозир ҳаётда инсон асаби ва кайфиятига салбий таъсир кўрсатадиган омилларга кўпроқ тўқнашда бўламиз. Киши жиззакилик (стресс) оғушида бир қатор нохуш дардларга илашиб қолиши воқеликдан йироқ эмас. Аксарият кишиларга маълумки, бир қатор оғир хасталиклар асаб торининг таранглашганидан келиб чиқади.

Ҳозирги замонда асабий, руҳий касалликларни бир қатор физио ҳамда химиятерапевтик муолажалар воситасида даволаш билан бир қаторда, мусиқанинг ўзига хос тилсими билан даволаш усули мавжуд.

Мусиқанинг ҳаётбахш таъсирига, кишининг ақл-заковатини мужассам қилишига яна бир мисол: таниқли совет меъмори Жолтовский ўзининг ажойиб лойиҳаларини мусиқа тароналари остида яратар эди.

Мутахассис-шифокорларнинг тавсиясига қараб, бир қатор мусиқа гаммалари билан нохуш хасталикларга барҳам берилмоқда. Жумладан, хафақон (гипертония), қон босимининг пасайиб кетиши (гипотония), асабнинг функционал бузилиши, қулоқ эшитмаслик, болалардаги нутқ нуқсонлари каби ҳолатларда тегишли мусиқа тароналари ижобий натижа бериши мумкин.

Илмий тадқиқотлар шулардан далолат берадики, мусиқа наволарига юрак мушаклари ўта таъсирчан бўлади. Буни махсус кардиография билан аниқлаш мумкин.

Музикатерапия акушерликда, ортопедияда, жарроҳлик, гериатрия (ёши қайтган ва кексаларда содир бўладиган хасталиклар ҳамда уларни даволаш ҳақидаги фан), геронтология (тирик организмлар, одам туғилиши ва қариши қонуниятларини ўрганадиган фан), жинсий ожизлик касалликлари, шунингдек стоматология амалларида қўлланилмоқда.

Кейинги вақтларда шундай қизиқарли маълумотлар қайд қилинмоқда. Шифокорларимиздан Б. Малкиннинг ёзишича, музика билан маълум ранг муштараклиги даволаш амалида ижобий тарафларини намоён этар экан. Чунончи, феруза ранг ҳарорати юқори бўлган беморларга енгиллик берса, денгизнинг мовий ранги қон босимини тушириш хислатига эга. Қизил ва алвон ранг одам иштаҳасига барака беради. Бинафшаранг тўлғоқдаги аёлларни тинчлантириш хусусиятига эга бўлса, оҳра ранги (хира зарголи) қон босимини ошириши мумкин экан.

Кези келганида шу шу нарсани маълум қилиш мумкинки, най навоси қон фаолиятига ижобий таъсир кўрсатади, ғижжак (скрипка) одамнинг асаб торини бўшаштиради.

София Медицина академияси қошидаги психотерапия клиникаси кабинетининг мудири доктор А. Алексеев мусиқанинг нақадар даволаш хусусиятга эга эканлигини исботлайди. Болгарияда асаб касалликларини, диққинафасни (бронхиал астма) даволашда, қон босимини туширишда, юрак хасталикларида мусиқа наволари кенг кўламда ишлатилмоқда. Чехословакияда чоп этиладиган «Веда а живот» журналининг хабар беришича, Болгариянинг санаторияларида мусиқа билан даволаш амаллари атрофлича қўлланилмоқда.

Барчага маълумки, Ўрта Осиёликлар, шу жумладан ўзбеклар оромижон тароналарнинг гиргиттон-шайдосидир. Оҳанграбодай ўз оғушига ром қилувчи куй ва қўшиқлар ҳар қандай дилни симобдек эритиб шодиёнага чорламай қўймайди.

Гоҳо биз кишининг кайфият торларини чертиб кетадиган дақиқаларнинг ҳам гувоҳи бўламиз: жамоат жойларида, транспорт воситаларида қўлда кўтариб юриладиган магнитофон ёки транзисторлардан баралла қўйиладиган куй ва қўшиқларни эшитиб турамиз. Айрим ёшларимиз хорижий, қулоқни қоматга келтирадиган куй ва қўшиқларни ўта хуш кўрадилар.

Тўғри, санъат бизда эъзозланади, бироқ ҳар нарсанинг меъёри бўлганидек, мусиқанинг киши ёши ва ҳолатига ботимли даражада бўлиши керак. Шу туфайли ҳам мусиқа шайдолари бошқаларнинг кайфиятлари билан сиғиша олишлари лозим.

Ўрни келганда шуни айтиб ўтишимиз мумкинки, асрлар оша сайқал топиб, кўнгил гўшасида ардоқланиб келаётган дилрабо куй ва қўшиқларимиз ҳар қандай кишининг илигигача сингиб кетадиган ҳаётбахш, ниҳоятда баҳра ва енгил кайфият ато этадиган «сеҳрли» омиллардандир.

Гигиенист олимларимизнинг фикрича, эрта тонгда киши майин куйдан баҳраманд бўладиган бўлса, кишининг кундалик руҳи тетик, зиёда кайфиятда бўлар экан.

М. НАБИЕВ, О. ИСҲОҚОВ,
Ўзбекистон санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий-тадқиқот институтининг катта илмий ходимлари.

ХОЛОДИЛЬНИКДА МАҲСУЛОТЛАРНИ САҚЛАШ ТАРТИБИ

Барча маҳсулотларни ўзига нам тортмайдиган қоғозга ўраб, ёки шиша ёҳуд сирли идишда сақланг. Бу мақсадда пергамент қоғоз, магазинда сотиладиган озиқ-овқат маҳсулотларини сақлашга мўлжалланган целлофан пакетлардан фойдаланиш мумкин.

Пиширилган овқатни холодильникда узоқ сақлаб бўлмайди, уни эртаси куниёқ ейиш керак.

Компот, кисель, шарбат, ичимликларни холодильникнинг иккинчи қаватида сақлаш лозим, бу қаватда улар жуда совиб кетмайди. Сут, қаймоқ, кефир, творог ва бошқа тез бузиладиган сут-қатиқ маҳсулотларини музхонага яқинроқ жойга қўйинг. Уй холодильниги эшигида тухум, консервалар ва шишалар қўйиладиган жой бор.

Сарёғ ҳидни ўзига тез тортади, шунинг учун уни холодильникка пергамент қоғозга ўраб ёки қопқоқли идишга солиб қўйинг. Сариёғни холодильникнинг энг юқори қаватида узоқ сақлаш мумкин. Сирни оғзи ёпиқ идишда ёки целлофанга ўраб, холодильникнинг ҳар қандай қаватига қўйса бўлади.

Ҳўл мевалар ва сабзавотлар учун холодильникнинг энг пастки қаватидан жой ажратилган. Ҳўл мева ва сабзавотлар солинган идиш устидаги ойнани олиб ташламанг, чунки ойна бу идишда намликни маълум даражада сақлаб туради, натижада маҳсулотлар тез бузилмайди.

Сабзавотларни холодильникка қўйишдан олдин ювиб, сочиқ билан артиб, полиэтилен халтачаларга жойланг.

Гўштни ёки парранда гўштини сотиб олинган куни ишлатадиган бўлсангиз, уни оғзи ёпиқ идишда холодильникнинг энг юқори қаватига қўйиб қўйинг. Агар гўштни узоқроқ сақламоқчи бўлсангиз, уни целлофанга ўраб, музхонада сақланг. Музланган гўшт бир ойгача озиқлик қийматини йўқотмайди.

Консерваларни холодильникнинг пастки қаватида ёки эшигидаги жойларга қўйиб қўйинг, бу ерда консервалар музламайди.

М. ОРИФЖОНОВА.

«Дизайн самарадорлик ва сифат хизматида» — Бутуниттифоқ техника эстетикаси илмий-тадқиқот институти томонидан СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари Виставкасида ташкил этилган кўргазма ана шундай номланади. Унда саноат корхоналари, илмий-тадқиқот институтлари, ўн саккиз министрликнинг конструкторлик бюролари муҳим халқ хўжалиги вазифаси — ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш соҳасида эришган ўз ютуқларини намойиш этмоқдалар. Кўргазмага 450 га яқин экспонат — тракторлар ва енгил автомашиналар, дастгоҳлар ва саноат роботлари, телевизорлар, радиоприёмниклар, магнитофонлар, спорт анжомлари қўйилган.

СУРАТДА: кичкинтойлар учун мўлжалланган ўйинчоқлар, велосипедлар ва бошқа буюмлар.

ТАСС фотохроникаси.

ЎҚИТИБ, ТАРБИЯЛАЙЛИК

МАОРИФ ХОДИМЛАРИ ШАҲАР АКТИВИ ЙИҒИЛИШИДАН

Ўтган йил шаҳардаги халқ маорифчилари учун мақсад сари интилиш ва тиғиз меҳнат даври бўлди. Киров районы маорифчилари бошлаган «Ҳар бир ўқувчига — чуқур ва мустаҳкам билим, актив ҳаёт позицияси» ташаббуси ҳаётдан муқим ўрин олди. Шунингдек, Чилонзор райони маорифчиларининг, «Ёш ўқитувчига—мураббий тажрибаси», Ҳамза райони маорифчиларининг «Ҳар бир оилага педагогик ғамхўрлик ва эътибор» сингари яхши ташаббуслари ҳам қўллаб-қувватланди. Актив йиғилишида шаҳар халқ маорифи Бош бошқармасининг бошлиғи, Ҳ. К. Йўлдошев таъкидлаб ўтганидек, 1981 — 1982 ўқув йилидаги мактаблар ва халқ маорифи бошқа муассасаларини тайёрлаш бўйича ўтказилган социалистик мусобақа якунига кўра пойтахтимиздаги жанговар ўқитувчилар отрядига Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг кўчма Қизил байроғи топширилди. Районлар ўртасида ўтказилган мусобақа якунига кўра Собир Раҳимов, Фрунзе, Ленин ва Ҳамза районларининг маорифчилари совринли ўринларни қўлга киритишди.

Шаҳардаги муассасалар ва педагогика коллективлари ўртасидаги социалистик мусобақага якун чиқарилганида биринчи ўрин 23-болалар уйига, иккинчи ўрин 100-ихтисослашган мактаб-интернатга ва 24-болалар уйига, учинчи ўрин 101 ва 104-ихтисослашган мактаб-интернатларга берилди.

Ўтган йили халқ маорифи муассасаларининг ўқув-моддий базаси анча мустаҳкамланди: 8 та мактаб, 2720 ўринли 11 мактабгача болалар муассасаси ишга туширилди. Мактабларни жиҳозлаш ва ўқув қуроллари билан таъминлашга тўрт миллион сўмликдан зиёд маблағ сарфланди. Ўқитишнинг кабинет системаси кенг қўлланилмоқда. Педагогика коллективларининг ижодий изланишлари натижаси сифатида шаҳардаги 30 кабинетга «Намунали» номи берилди.

Шаҳардаги мактабларда меҳнат тарбиясига алоҳида аҳамият берилмоқда. Ўқувчиларни маънавий жиҳатдан меҳнатга тайёрлаш ишлари ишлаб чиқариш устахоналарида 7-синфдан бошлаб олиб борилмоқда. Жумладан, 74-ўрта мактаб заводлардан бири учун деталлар тайёрлаяпти, 69-мактаб эса «Ўзбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг буюртмасини бажаряпти, 210-мактаб эса трактор заводи учун деталлар тайёрламоқда. Ўқувчи-ёшлар бригадаларининг кучи билан, шунингдек оталиқ ташкилотларининг ёрдамида 124 мактаб биноси ремонтдан чиқарилди, давлатнинг 220 минг сўмлик маблағи тежаб қолинди. Мактабларaро ўқув ишлаб чиқариш кабинетларида 75 мингдан зиёд ўқувчи 60 хил касб бўйича малака ҳосил қилмоқда. Ўтган йили тўққиз ярим мингдан зиёд битирувчи етуклик аттестати билан бирга маълум бир касбни эгаллаганлиги ҳақидаги гувоҳномани ҳам олди.

Улардан 300 дан зиёди тўқимачилик комбинатида, 5600 битирувчи эса халқ хўжалигининг турли тармоқлари ва саноат корхоналарида меҳнат қиляпти. Саккиз ярим мингдан зиёд битирувчи ҳунар-техника билим юртларида касб ўрганмоқда. Докладчи ўқувчиларни ғоявий-сиёсий, меҳнат, маънавий ва жисмоний жиҳатдан тарбиялаш ҳақида гапирганида мактабларда қўлланилаётган турли хил усул ва формалар ҳақида қизиқарли мисоллар келтирди. Синфдан ташқари олиб борилаётган тўгарак ишлари, интернационал дўстлик клублари, кўп миллатли адабиётлар бўйича ўтказилаётган конференциялар, спортни оммалаштириш бўйича олиб борилаётган ишларни ана шулар қаторига қўшиш мумкин. Шу билан бирга таъкидлаб ўтилганидек, жойлардаги ишларни ҳар томонлама ўрганишни етарли баҳоламаслик ва чуқур таҳлил қилмаслик туфайли Киров ва Чилонзор районларининг маорифчилари 1981 йил халқ хўжалиги планини айрим кўрсаткичлари бўйича бажара олмадилар.

Мактабларда физика, математика, биология, химия, жисмоний тарбия бўйича 500 дан зиёд ўқитувчи етишмаяпти. Барча ўқитувчилар ўқувчиларни тарбиялаш ва ўқитишни қўшиб олиб боряпти деб бўлмайди. Билимларни тўғри баҳолашда камчиликларга йўл қўйилмоқда. Шунингдек, ўқувчиларнинг қобилиятлари, кўникмаларини мустаҳкамлашда ҳам камчиликлар бор. Касб танлашга йўналтириш, оммавий спорт ишлари, ўқувчиларнинг дам олишларини ташкил қилиш бўйича мактаб ва мактабдан ташқари муассасаларнинг алоқасини мустаҳкамлаш, умумий таълим масалалари бўйича ташкилий ишларни ўтказиш, группа ва узайтирилган кун ишларини янада такомиллаштириш лозим. Мактаблар фаолиятида ноахил оилалар билан ишлаш ҳамон долзарб масала бўлиб қоляпти. Шу боисдан ҳам Ҳамза райони педагогика коллективларининг «Ҳар бир оилага педагогик ғамхўрлик ва эътибор» ташаббусини қўллаб-қувватлаш фойдадан холи эмас.

1982 йил учун қабул қилинган социалистик мажбуриятда ўқув тарбия жараёнини янада такомиллаштириш, коммунистик жамиятнинг меҳнатсевар юқори малакали қурувчиларини тарбиялашга алоҳида аҳамият берилган.

Актив йиғилишида Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг секретари М. Ф. Солдатов, Ўзбекистон ССР маориф министри С. Ш. Шермуҳамедов иштирок этишди.

ТО Справкалар бюроси
ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Н. ҲИКМАТОВ, Б. ИНОЯТОВ: Бизларга «Меҳнат ветерани» медали билан кимлар мукофотланиши ҳақида маълумот берсангиз.

Жавоб: «Меҳнат ветерани» — халқ хўжалигида, фан, маданият, халқ маорифи, соғлиқни сақлаш соҳаларида, давлат муассасалари ва жамоат ташкилотларида узоқ йил ҳалол меҳнат қилган меҳнаткашларни мукофотлаш учун таъсис этилган медалдир. Бундай медаль билан ишчилар, колхозчилар ва хизматчилар пенсия ёшига етган ва муносиб дам олишга кетаётган пайтда уларнинг меҳнатларидаги хизматларини эътироф этиш белгиси сифатида мукофотланадилар. Мукофотлаш СССР Олий Совети Президиуми номидан иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Олий Советлари Президиумлари, халқ депутатлари, ўлка, область, Советлари, шунингдек Москва ва Ленинград шаҳар Советлари ижроия комитетлари томонидан амалга оширилади. Мукофотлаш тўғрисида корхона, муассаса, ташкилотнинг маъмурияти, меҳнат коллективининг партия, касаба союз ташкилоти тавсия этади. Мукофотга номзодлар маъмурият билан жамоат ташкилотининг биргаликдаги мажлисида муҳокама қилинади. Мукофотлаш ҳақидаги тавсиянома билан бир вақтда ходимга ёши бўйича пенсия тайинлаш тўғрисида тегишли ҳужжатлар тақдим этилади. Ҳали ишлаб турган пенсионерларга нисбатан мукофотлаш тўғрисидаги тавсиянома уларнинг муносиб дам олишга чиқмасидан олдин ҳам берилиши мумкин. Тавсиянома корхона, муассаса, ташкилот раҳбари, партия ташкилотининг секретари, касаба союз комитетининг раиси томонидан имзоланади ва халқ депутатлари район (шаҳар) Совети ижроия комитетига юборилади. Медаль ва белгиланган формадаги гувоҳнома мукофотланганларга, қоидага биноан, улар ишлайдиган меҳнат коллективларида топширилади. Шуни ҳам айтиш керакки, «Меҳнат ветерани» медали тўғрисидаги низом СССР Олий Совети Президиумининг 1974 йил 18 январдаги фармони билан тасдиқланган.

* * *

К. ОТАБОЕВ: Шаҳримизда протезлар тайёрлайдиган махсус устахона бор экан. Шу устахона қаерда жойлашган?

Жавоб: Шаҳримизнинг Куйбишев майдони яқинида Механическая кўчаси бор. Ана шу кўчадаги 5-уйда Ўзбекистон ССР социал таъминот министрлигининг республика протез-ортопедия заводи жойлашган. Бу ерда бир қанча цехлар мавжуд. У ерда аҳолидан турли буюртмалар қабул қилинади. Заводга 4 ва 5-троллейбусларда борилиб, «Куйбишев майдони» бекатида тушилади.

* * *

Н. МАЪДИЕВ: Мен футболга жуда қизиқаман. Яқинда дўстлар даврасида қизиқ бир баҳс кетди. Улардан бири футбол бўйича мамлакат чемпионати 1936 йилда бошланган деб айтди, иккинчиси эса илгарилари ҳам шундай чемпионатлар ўтказилганлигини маълум қилди. Айтингчи, уларнинг қайси бири ҳақ?

Жавоб: 1936 йили клуб командалари ўртасида футбол бўйича СССР биринчилиги мусобақаларини ўтказишга асос солинди. Мамлакатнинг биринчи чемпиони Москванинг «Динамо» командаси ҳисобланади. Мамлакат шаҳарлари ва округлари командалари иштирокидаги СССРнинг расмий биринчи чемпионати эса 1922 йилда бўлиб ўтган эди. Ана ўшанда Москва терма командаси ғолиблик шоҳсупасига кўтарилган эди.

* * *

К. ОҚИЛОВА: Синтетик кофталарни бошқа рангга бўяб берадиган ателье борми?

Жавоб: Ҳар хил кийим-кечакларни бошқа рангга бўяш ишларини «Химчистка» фабрикасида бажаришади. Бу фабрика шаҳримизнинг Западная кўчасидаги 1-уйда жойлашган.

СЎРАГАН ЭКАНСИЗ...

ГАЗЕТХОН САВОЛЛАРИГА ЖАВОБ

Л. БАДАЛОВА: Баъзи бир хоналарда нохуш ҳид келиб туради. Бунга сабаб нима? Уни қандай бартараф этиш мумкин? Бу ҳолатни бир-икки томчи атир сепиб йўқотса бўладими?

Бу саволга санитария врачи **А. Эргашев** қуйидагича жавоб беради:

— Уй ва хоналарда нохуш ҳид келиш бир неча сабабларга боғлиқ. Уй ва хоналарнинг поли ерга яқин бўлса, ернинг заҳ ҳиди келиб туради. Иситгич асбоблари техник жиҳатдан ишлатишга яроқсиз бўлса, озиқ-овқат маҳсулотлари иссиқ жойда узоқ вақт сақланса, хонада кимёвий моддаларнинг сақланиши, кўмир ёқиб иситиладиган печкалардан соғликка зарарли таъсир этувчи заҳарли ис газлари чиқиб туриши ҳам хона ҳавосининг мусаффолигини бузади. Ёкимсиз ҳид бўлмаслиги ва уй ҳавосининг доимо тоза бўлиши учун уй бекалари қуйидагиларга эътибор беришлари лозим.

Хона поллари тагидан ҳаво ўтиб туриши учун ертўла эшикларини вақти-вақти билан очиб шамоллатиш, пол тагидан ҳаво чиқиб турадиган туйнукчалар очиш, иситиш воситаларини вақти-вақти билан уста чақириб текширтириш, уйларни ҳам тез-тез шамоллатиш, кимёвий моддаларни махсус жойда сақлаш, уйда кир ювмаслик мақсадга мувофиқдир. Шулар билан бирга, уйда гул ўстириш айни муддао бўлади. Яшил гуллар уй ҳавосининг мусаффо бўлишида катта аҳамиятга эга.

* * *

Ф. ТЎЛАГАНОВА: Айтингчи, баъзи ёшларда соч нима сабабдан эрта оқаради?

Жавоб: Сочга эрта оқ тушиши организмнинг умумий хасталиги ҳисобланади. Қайғу-ғам, нерв системаси ҳамда ички органларнинг хасталаниши сочга эрта оқ тушишига олиб келади. Соч оқаришига баъзан иқлим шароитлари ҳам сабаб бўлади. Соч оқаришининг олдини олишда тери касалини даволовчи врачлар ҳамда косметологлар билан маслаҳатлашиб иш тутиш лозим.

* * *

А. ЭРМАТОВА: Темиратка қанақа касаллик? Уни даволаш мумкинми?

Жавоб: Бу хасталик тери касалликларининг бир тури бўлиб, уни фақат врач даволайди. Шунинг учун тери касаллиги диспансерида ётиб даволанишингизни тавсия этамиз.

* * *

Ф ХОЛИҚУЛОВ, З. САЛИМЖОНОВА, Ш. ҚАЮМОВАлар: Бизни бўй ўсиши, озиш, семириш каби маслаҳатлар қизиқтиради. Бунинг учун қаерга мурожаат этишимиз мумкин?

Жавоб: Республикамизда кўплаб шифохоналар мавжуд бўлиб, уларнинг асосий вазифаси касалликни даволаш ва олдини олиш учун курашишдан иборат. Баъзи шифохоналарда эса, айрим касалликлар илмий асосларда ўрганилади. Шу жумладан, эндикринология диспансери ва Ўлка медицина илмий текшириш институтида сизлар сўраган масалалар билан шуғулланишади. Бу ерга мурожаат қилган ҳар бир киши ўзини қизиқтирган саволларга тўлиқ жавоб олиши мумкин. Ўлка медицина илмий текшириш институти М. Горький проспектида, шаҳар эндокринология диспансери эса А. Қаҳҳор кўчасига жойлашган.

* * *

С. МИРЗАЕВА: Сўзни яхши талаффуз қила олмайдиган одамлар кимдан ва қаердан маслаҳат олишлари лозим?

Жавоб: Бундай одамлар ўзлари яшаб турган жойда мавжуд бўлган поликлиникалардаги асаб касалликларини даволайдиган врачларга учрашишлари лозим. Улар тавсияси билан логопедлар ёрдамида турли машғулотлар олиб борилади. Бундай мутахассислар асаб ва руҳий хасталиклар диспансерида ҳам бор. С. Раҳимов ва А. Икромов районида истиқомат қилувчилар 2-республика руҳий-асаб касалликлари диспансерига бориб тўлиқ жавоб олишлари мумкин. Мазкур диспансер Қорасарой кўчасига жойлашган бўлиб, 109-автобусда борилади.

* * *

З. ЖУМАЕВ: Оёғи қийшиқ бўлиб туғилган болаларни даволаса бўладими? Бундай болалар оёғини гипслаб қўйиш шартми ёки йўқми?

Оқшомхон саволига Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигига қарашли травматология ва ортопедия илмий текшириш институтининг катта илмий ходими, медицина фанлари кандидати **Т. Ҳасанов** қуйидагича жавоб беради:

— Қўл ёки оёғи нотўғри ўсган, маймоқка учраган болалар малакали мутахассислар ёрдамида даволаниши ҳамда улар назорати остида туриши керак. Ўзбекистон травматология ва ортопедия илмий текшириш институтида бундай болаларга меҳр кўзи билан қараб, тиббий ёрдам кўрсатмоқдамиз. Фарзандини даволатишни истаган ота-оналар бу ерга келиб, маслаҳат олишлари лозим. Шифохонамиз «Олой» бозори ёнига жойлашган.

Жавобларни
Ю. АҲРОРОВ, Т. РАСУЛЕВлар тайёрлади.

Шаҳримиз меҳнаткашларига намунали медицина хизмати кўрсатаётган Тошкентдаги 5-ихтисослашган стоматология поликлиникасида ўз касбининг моҳир устаси бўлган кўпгина шифокорлар меҳнат қиладилар. Ана шулардан бири поликлиниканинг ветеран ходимларидан лаборант рентгенолог Маҳфуза Нурмуҳаммедовадир. Самарали меҳнати учун у Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирланган.

СУРАТДА: М. Нурмуҳаммедова.

М. Нуриддинов фотоси.

Шифобахш сув билан даволайди

ДАШКЕСАН (Озарбайжон ССР). Озарбайжон кон бойитиш комбинати санаторий-профилакторийси территориясида шифобахш сув билан даволайдиган бино қуриб битказилди. Бу ерда турли касалликларни даволаш учун машҳур Нафталан курортининг шифобахш нефтидан фойдаланилмоқда. Энди корхонада «саломатлик цех»ини реконструкция қилиш батамом тугалланди. Бу ерда ҳар йили уч мингдан кўпроқ киши дам олади.

(ТАСС).

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

МЕМБРАНАЛИ ФИЛЬТРЛАР

Латвиялик олимлар саноат оқиндиларини тозалаш учун мембранали фильтрлардан фойдаланишни таклиф қилдилар.

Фильтрлар моддани танлаб ютадиган ёки ажратадиган суюқ органик қатламдан иборат. Шундай мембранаси бўлган ихчам қурилмаларни бевосита булғаш манбаи ёнида ўрнатиш мумкин. Натижада заҳарли аралашмаларни дарҳол ушлаб олиш мумкин бўлади.

Мембрана технологияси—Латвия Фанлар академияси ноорганик химия институти ишларининг янги бир йўналиши бўлиб, амалий аҳамиятга эгадир. Суюқ мембраналар ёрдами билан ишлатилган сув таркибидаги мис, хром, ваннадий ва бошқа қимматли элементларни ажратиб олиш мумкин бўлади. Саноат эритмалари ёки табиий эритмаларда шу элементларнинг концентрацияси граммнинг бир неча улушича бўлганида ҳам барибир уларни ажратиб олиш мумкин бўлади. Олимларнинг фикрича бундай фильтрлар, масалан, денгиз суви ва ер ости минерал суви таркибидаги нодир металларни ажратиб олишда кенг кўламда ишлатилиши мумкин.

КЎЧМА ЛАБОРАТОРИЯ

Калинин экспериментал-механика заводи ишлаб чиқара бошлаган кўчма лаборатория уйни «паррон» кўра олади. Бу янгилик бирон иншоотни фойдаланишга қабул қилиб олувчи комиссиялар ишини енгиллаштиради.

Автофургонда ўрнатилган лабораториянинг приборлари биронта қусурни ҳам «кўздан қочирмайди». Уларнинг ёрдами билан пайвандловчилар—сантехниклар, электриклар бажарган иш сифатини текшириб деворни паррон кўриш, дарз ёриқларини излаш мумкин. Приборлар вентиляция системаларининг созлигини, бинолардаги ҳавонинг намлигини ва бошқа кўп параметрларни аниқлашга имкон беради.

(ТАСС).

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

МЕТЕОРОЛОГ—ЭЧКИЭМАР

Қорақумдаги олис метеорологик станциялардан бирининг ходимлари қўлга ўргатган катта эчкиэмарнинг об-ҳаво ўзгаришларига сезгирлиги кўпинча метеорологик приборлардан қолишмаяпти.

Эчкиэмарнинг станциядаги уй-жойлар ёнида уя ковлаб жойлашиб олганлигига кўп бўлгани йўқ. Даставвал метеорологлар унинг учун тухумдан емиш қолдира бошладилар. Маълум фурсат ўтгач, эчкиэмар одамларга кўникиб силаса индамай турадиган, қўлдан хўрак оладиган бўлиб қолди. «Тарбияланган» йиртқичнинг қўшни эканлиги қизиқарли бўлишидан ташқари наф ҳам келтира бошлади: эчкиэмар — ҳар хил заҳарли илонларнинг кушандаси эди.

Тез орада метеорологлар ҳаво бузилиши олдидан ҳар сафар эчкиэмарнинг ҳатти-ҳаракати ўзгаришини пайқай бошладилар. Қишки ҳаво очиқ кунлардан бирида метеорологлар ўз дўстларининг ҳатти-ҳаракатларидан ҳайрон бўлиб қолдилар. У жағларини шақиллатар, одамларни хонадан чиқармасликка ҳаракат қилиб пўписали ҳуружлар қиларди. Кўйингчи эчкиэмарнинг бундай ҳужумкорлиги орадан бир соат ўтгач аён бўлди: осмонни булут босди, қаттиқ қум бўрони кўтарилди.

Ш. АСУЕВ,
ТАСС мухбири.
Ашхобод.

Тарих тилга киргаңда

ЮЛДУЗЛАРГА ҲАМОҲАНГ...

Ана, қаршингизда ранго-ранг товус патидай товланиб турган азим Бухоро, унинг олағовур бозори. Лайлаклар ин қўйган азим миноралар тагидаги бу бозор эртаклардагидек жуда ажиб манзара кашф этади. Арава-арава қовун-тарвуз, расталарга қўйилган сопол идишлар, саватларга уйилган марвариддай ялтираб турган ширин-шакар узум бошлари, яқингина тандирдан узилган седана ва кунжут сепиб пиширилган мазали иссиқ нонларнинг хуш ҳидлари димоққа урилади.

Хуллас, қаёққа қараманг, мўл-кўлчилик, бойлик. Аммо тарих кўзгуси бўлган бу сержило ўлканинг яна бир бойлиги, халқ ижодкорлигининг бетакрор маҳсули бўлмиш меъморчилик иншоотлари, нодир санъат обидаларидир. Жумладан, Регистондаги қадимий Арк ва ундаги мураккаб қурилмалар фикримизнинг яққол далилидир. Гўзаллик тимсоли бўлган бундай бунёдкорлик, матонатли инсонларнинг ғайрати, билими, яратувчилик меҳнати жараёнида умрбоқий санъатга айланган. Бу санъат, меъморчиликнинг ўлмас асарлари сифатида бундан кейин ҳам асрлар бўйи ўз ўтмиши, унутилмас воқеаларидан ҳикоя қилади.

Шу кунларда обидаларнинг қайта яшаришида, тикланишида Бухоролик таниқли таъмирчи-меъморлардан Очил Бобомуродов, Сафар Шарипов, Аминжон Саломов, Исмат Муҳсимов, Мубин Мўминов ва бошқа талай усталарнинг фидокорона меҳнатлари бўлмоқда. Ўтмиш аждодларимизнинг муқаддас анъаналарини шараф билан, беназир ва беназир давом эттираётган замонамизнинг ана шу ажойиб истеъдодли усталари ишлари кўз ўнгимизда кундан-кун ўзининг янги-янги ижодий қирраларини очиб борган ҳолда, шаҳри азим кўркига-кўрк қўшмоқда. Бир умрга ўчмас мозаик кулолчилик маҳсули жозибали нақшлар, хуллас қадимий нафосат барқ урган гўзаллик эндилиқда ўз касбининг моҳир «жарроҳ»лари, таъмирчилар қўлида ўзининг бутун қадимий борлиғи, гўзаллиги ҳолатида кўзга ташланмоқда.

Жаҳон маданиятининг кўҳна марказларидан бири саналган ва ҳамиша навқирон Бухородаги мазкур тарихий ёдгорликларни ана шундай тиклаш ва асраш тадбирлари тобора кенг миқёсда амалга оширилиб борилмоқда.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими, уста Очил Бобомуродов, Азим Ҳайитов, Иброҳим Аббосов, Аҳрор Асроров, Ғайбулла Муҳамедов, Сайфулла Норов, Ибод Маҳмудов ва бошқа таъмирчилар бундай нозик дид талаб этувчи сермашаққатли, олижаноб ишларга ўз билимларини, ақл-заковатларини, меҳр-муҳаббатларини сингдирмоқдалар. Ҳукуматимиз бу ишлар учун ҳар йили кўплаб маблағ сарфламоқда. Ҳозир бу ерда, хусусан, ёдгорликлар таъқиқланган Регистон қўриқхонасидаги муҳим объектлар, бундан бошқа Болаҳовуз, Лабиҳовуз комплекси, Минораи калон, Моғоки аттор, Номозгоҳ масжиди ва Кўкалдошдаги таъмирлаш ишлари ниҳоясига етган.

— Кейинги йиллар ичида Лабиҳовуз атрофидаги монументаль ёдгорликда олиб борилган ялпи таъмирлаш ишлари ўз поёнига етди. Бу ёдгорликлар яна қадимгидек салобат билан нур сочиб турибди. Нодир Девонбеги хонақосининг таъмирлаш ишлари ҳам ўзининг сўнгги нуқтасига етказилган,—деди биз билан суҳбатда Бухородаги Уста Ширин Муродов номидаги Таъмирчилик устахонасининг директори, Халқлар дўстлиги ордени соҳиби, таниқли меъмор Исмат ака Муҳсимов.

Дарҳақиқат, бу ёдгорликларнинг бир мунча йиллар муқаддамдаги аҳволлари бошқача эди. Жумладан, ўша пайтлардаги Нодир Девонбеги хонақосини олиб қарасак, бу ёдгорликнинг ташқи ва ички қисмлари, ҳовлиси узоқ вақтларгача қаровсиз қолиб, аянчли ҳолда ётарди. партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрлиги туфайли бу обида янгитдан ўзининг қадим асли ҳолига келтирилди. Унинг олд пештоқидаги қадимий санъат миниатюраси, яъни шер ва оҳулар. дарахт шохларида хониш этиб турган булбуллар жонлидай ўз аслига қайтди.

Бухорода рўй берган энг сўнгги зилзила оқибатида кўпгина ёдгорликлар шубҳасиз жиддий зарар кўрган, булар қаторида Мири Араб мадрасасини ҳам тилга олиб ўтиш кифоядир. Ҳозир бу мадрасада ҳам таъмирлаш ишлари ниҳоясига етай деб қолган. Бу ўринда албатта, тарихий ёдгорликларнинг дастлабки кўриниши, шакли қай ҳолатда бўлган, деган савол туғилиши мумкин. Бу борада албатта, тажрибали, билимдон кекса усталар кўпинча обидаларнинг XV—XVII—XVIII ва ундан кейинги асрларга тегишли, бизгача сақланиб қолган картасхемалар, планлар ёдгорликларнинг таъриф-тавсифини баён этувчи қимматли қўлёзма манбаъларга ва XIX асрнинг охири, XX асрнинг бошларига оид ноёб фото суратларга асосланишади.

Ҳозирда ўлкадаги таъмирлаш устахонасида ишлар қизғин, кўтаринки руҳда давом этмоқда. Бу ерда яна бир оламшумул муқаддас ишга қўл урилган, жумладан, Бухоронинг қадимий Арк қалъасининг баланд гир айлана мудофаа девори асосидан бошлаб, тамомила янгитдан махсус пишиқ ғиштлар билан тикланмоқда.

Бухоро ҳақида ўтмиш алломалардан бири «...Бухородан чиройлироқ шаҳарни кўрмадим. Чунки унинг қўрғонидан ташқари чиқишинг билан кўзинг зангори осмонга туташган кўкаламзорга тушади. У ерда осмон кўк гилам устида турган зангори ғалтакка, улар оралиғидаги қасрлар эса осмондаги юлдузларга ўхшайди...» деб ёзгандек, бу ўлка ҳозирда ва бундан кейин ҳам ана шундай само юлдузларига ҳамоҳанг, мангу иноқ дўстликка асосланган, илм-фан, ижод, бунёдкорлик ва нафосат маскани бўлиб қолгусидир.

Ҳ. ЗАЙНИДДИНОВ,

Ўзбекистон тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш Жамияти правлениесининг консультанти.

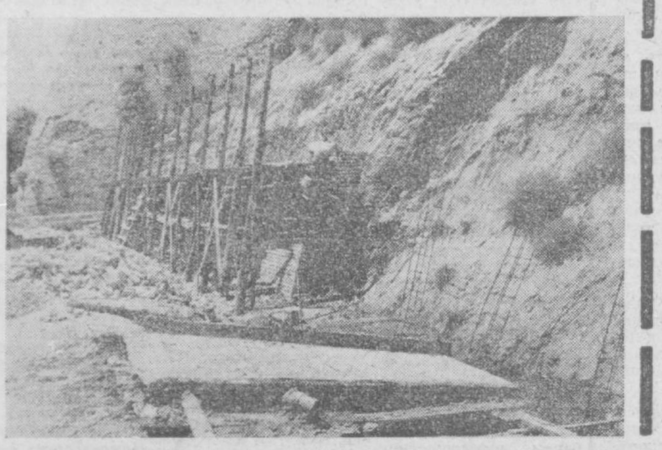

СУРАТДА: Бухородаги аркнинг ён томонидаги девори реставрацияси тасвирланган.

● ДИҚҚАТ, ЯНГИЛИК!

МУЗИКА МАДАНИЯТИНИНГ ТЎНҒИЧ МУЗЕЙИ

Бу йил ўзбек музика маданиятининг буюк арбоби, композитор ва дирижёр, СССР Давлат мукофотлари ва халқаро конкурсларининг лауреати, СССР халқ артисти Мухтор Ашрафий туғилган кунга 70 йил тўлади. Республикамизнинг музика жамоатчилиги ана шу санани нишонлашга тараддуд кўрмоқда. Ўзбекистонда музика маданиятининг тўнғич даргоҳи — Мухтор Ашрафий музейининг очилиши республикамиз музика маданияти ҳаётида муносиб воқеа бўлади.

БУГУН

музейнинг экспозициясини безатиш ишлари бошланди. Бастакорнинг оила аъзолари ва қариндош-уруғлари совға қилиб топширган жуда кўп архив материаллари музей фондининг асосини ташкил этади. Архив материаллари ўзбек музика маданиятининг 40 йиллик тараққиёти даврини ва бастакорнинг ҳаёти ва ижодига тааллуқли бўлган, шунингдек республика музика санъатининг қатор воқеаларини қамраб олади.

Экспонатлар бастакорнинг бой ва ранг-баранг фаолияти ҳақида зиёратчиларга ҳикоя қилиб беради. Жуда кўп фотосуратлар, программалар, афишалар, ҳужжатлар ва тасвирий материаллар Мухтор Ашрафийнинг болалиги ва ўсмирлиги тўғрисида. Самарқандда ва Москвада ўқиган йиллари ҳақида ҳикоя қилади, унинг ўзбек совет музикасининг дастлабки кашшофи, ўзбек опера ва симфониясининг асосчиси эканлигини намойиш этади, бастакорнинг А. Навоий номли Ўзбекистон давлат академик катта опера ва балет театрида бадиий раҳбар ва дирижёр, Самарқанд опера ва балет театрининг асосчиси ва биринчи раҳбари эканлиги ҳақида ҳикоя қилади.

Музей экспозициясидан республикада музика кадрлари таълимига доир қатор материаллар ўрин олади. Чунки Мухтор Ашрафий Тошкент Давлат консерваториясининг ректори ва опера тайёргарлиги кафедрасининг профессори бўлиб ишлаётганида ана шу ишларга муносиб меҳнат сарфлаган эди. Стендларда Мухтор Ашрафийнинг жўшқин ҳаётига доир жуда кўп суратлар ўрин олган. Уларда ўзбек маданиятининг ҳозирги арбоблари акс эттирилган.

Энг сўнгги зал бастакорнинг жамоат ва халқаро алоқалар фаолиятига бағишланган. Санъаткор жуда кўп марта чет эллар сафарига борган ва Чехословакия, Румыния, Ҳиндистон, Миср, Шри Ланка музика санъати арбоблари билан учрашиб, Ўзбекистоннинг ана шу мамлакатлар билан маданий алоқаларини кенгайтириш ва мустаҳкамлашда муносабатлар ўрнатган.

Музей экспозициясини композиторнинг ҳаёт бўлган даврида ишлатилган барча жиҳозлар ва ашёлар қўйилган эсдалик кабинети якунлайди.

Музейда махсус музика салони ажратилган бўлиб, унда вақти-вақти билан ёш ижрочиларнинг концертлари ўтказилади, Ўзбекистон композиторларининг асарлари тингланади. М. Ашрафийнинг хотира кечалари ўтказилади.

МАДАНИЯТ МАСКАНЛАРИДА

СОВЕТ КИНО САНЪАТИ МУВАФФАҚИЯТИ

Пойтахтимизнинг Лисунов номли кинотеатрида «Мосфильм» киностудиясида режиссёр Ленид Квинихидзе яратган янги рангли «Шляпа» бадиий фильмининг премьераси бўлиб ўтди.

Бу музикали кинолента драматик воқеалари, қаҳрамонлари олдига ҳаётда ўз ўрнини танлай билиши проблемасини қўйиши билан томошабинларнинг диққатини жалб этмоқда.

Фильмда актёрларнинг истеъдодлари янгича услубда талқин этилган. Асосий қаҳрамонни яратган артист Олег Янковский қатор муваффақиятларга эришган. Фильм намойиш этилиши олдидан томошабинлар кинотеатрнинг ўзида ана шу санъаткорнинг кўп қиррали ижоди билан танишишга муваффақ бўлдилар.

Тошкент шаҳар кинолаштириш бошқармаси СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллик шонли юбилейи арафасида мамлакатимизда ишлаб чиқарилган сермазмун фильмларни кенг пропаганда қилишга алоҳида аҳамият бермоқда.

Пойтахт кинотеатрларида ижодий учрашувлар, кинопанорамалар, премьераларни ўтказиш яхши анъанага айланиб қолди. Мунтазам ўтказиб борилаётган бу тадбирлар томошабинлар ҳурматига сазовор бўлмоқда. Айниқса, Ўзбекистон кинематографчилари ва қардош республикаларнинг санъаткорлари ижодига мансуб бўлган фильмлар билан танишиш томошабинларда ўзига хос қизиқиш уйғотмоқда.

● Яхши дам—меҳнатга ҳамдам

МИРИҚИБ ҲОРДИҚ ЧИҚАРИШДИ

Ленин районидаги «Юность» маданият уйининг ташаббуси билан районнинг 1500 дан зиёд социалистик мусобақа ғолиблари, коммунистик меҳнат зарбдорлари ва бригадалари, новаторлар ва рационализаторлар Чимён тоғи этакларида коллектив бўлиб дам олдилар.

Районнинг «Средазэлектроаппарат» бирлашмаси, каноп фабрикаси, Тошкент товар станцияси ва бошқа ташкилотлар ана шу дам олишда қатнашдилар.

Тоғ бағрида намойиш этилган театрлаштирилган программа СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги ва Тошкентнинг 2 минг йиллигига бағишланди. Дам олишга борганлар жасоратлилар ва топқирлар, кучлилар ва донолар мусобақаларида, музика, бадиий ҳаваскорлик қўшиқлари ва рақслар конкурсида ҳам қатнашдилар. Айниқса «Тошкент — кеча, бугун, эртага» деган викторина кўпчиликка манзур бўлди. Ғолиблар эсдалик совғалари билан мукофотландилар.

Қалин қор устида ўтказилган бу дам олишнинг якунловчи қисмида маданият уйининг бадиий ҳаваскорлик коллективлари «Бизнинг адресимиз—Совет Иттифоқи» деган концерт программасини намойиш қилдилар. Концерт программаси репертуаридан қўриқ ерларни ўзлаштирувчилар ҳақида Ўзбекистон ва қардош республикаларнинг бастакорлари яратган қўшиқлар ўрин олган эди. Байрам «Биз она-Ватанни шарафлаймиз» хореографик сюита билан ниҳояланди.

ҲАР ТЎҒРИДА

ОДАМХЎР ЙЎЛБАРС

Марказий Бирмада жойлашган Пегуйома районн аҳолиси ташвишли кунларни бошидан кечирмоқда. Бу ерда одамхўр йўлбарс пайдо бўлди. Ҳозиргача ёғоч тайёрлашда ишлайдиган маҳаллий аҳолидан икки киши унинг ўлжаси бўлди. Ҳозирги вақтда профессионал овчилар ва Бирма армиясининг солдатлари ёввойи йўлбарсни тутиб олишга ҳаракат қилишмоқда, лекин ҳозирча одамхўр қўлга тушгани йўқ.

Бирмада одамхўр йўлбарслар тез-тез пайдо бўлмоқда. Сўнгги ярим йил ичида, деб хабар беради «Мьямма алин» газетаси, йўлбарслар одамларга 12 марта ҳужум қилган ва бунинг натижасида 9 киши ҳалок бўлган.

Редактор ўринбосари
С. Б. ЁҚУБОВ.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

ПАРВОЗГА ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ!

АЭРОФЛОТ

РЕСПУБЛИКАМИЗ АВИАЦИЯ ТРАССАЛАРИНИНГ УЗУНЛИГИ БУГУНГИ КУНДА 4 МИНГ КИЛОМЕТРДАН ОШАДИ. БИР ЙИЛНИНГ ЎЗИДА 5 МИЛЛИОНДАН ЗИЁД ПАССАЖИРЛАР ЎЛКАМИЗ АВИАТОРЛАРИНИНГ ХИЗМАТИДАН ФОЙДАЛАНАДИЛАР.

Ҳавода сафар қилиш—вақтни тежаш ва қатор қулайликлардан иборат.

Аэрофлот имтиёзлар таклиф қилган пайтларда парвоз қилиш айниқса қулайдир. Балки сиз ҳам пассажирларнинг ана шу тоифасига мансубдирсиз.

Студентларга шу нарсани эслатиб ўтамизки, сизнинг каникулга чиқишингизга ҳали вақт бор бўлса, қиш учун жорий этилган 30 процент арзонлаштирилган авиация билетларидан фойдаланишингиз мумкин.

ҲУРМАТЛИ ЎРТОҚЛАР!

Меҳнат отпускасида бўлмаган, ёки тезлик билан командировкага бориши лозим, иш юзасидан сафар қилмоқчи бўлган кишиларнинг барчасига Аэрофлотнинг рейсларидан фойдаланишни тавсия қиламиз.

Билетлар ҳамма кассаларда ҳам йўналишлар бўйича бемалол сотилмоқда. Москва шаҳри орқали узоқ шаҳарларга парвоз қилувчи пассажирлар учун автоматлаштирилган «Сирена» системаси мамлакатнинг исталган шаҳарига сиз учун самолётдан жойни банд қилиб қўяди.

АЭРОПОРТНИНГ КАССАЛАРИ ТОШКЕНТЛИКЛАРНИНГ ХИЗМАТИДА

— ҲАВО ҚАТНОВЛАРИНИНГ МАРКАЗИЙ АГЕНТЛИГИ. Ш. Руставели кўчаси, 9-уй.
— Аэропорт;
— Темир йўл вокзали;
— «Ўзбекистон» меҳмонхонаси;
— «Дўстлик» меҳмонхонаси;
— «Ленинград» меҳмонхонаси;
— «Саёҳат» меҳмонхонаси;
— Чилонзор, Савдо маркази;
— Студентлар шаҳарчаси, Чимбой кўчаси, маиший хизмат уйи;
— Горький проспекти, 48-уй;
— Навоий кўчаси, 38-уй;
— Высоковольт массиви, 82-уй;
— Луначарский шоссеси, «Ташавтомаш»;
Спутник, Марказ—3 квартали, 35 уй;
— «Сервис» агентлиги, «Марказ — 13» квартали, 35-уй;
— «Тошкент» автовокзали, «Собир Раҳимов» метро станцияси;
— Пушкин кўчаси, 88-уй;

СПРАВКА ТЕЛЕФОНЛАРИ:

бўш жойлар бўйича —56-06-17;
самолётлар ҳаракати бўйича: 91-61-00, 91-61-01, 91-61-02, 91-61-03, 53-66-01, 53-66-02, 53-23-33;
аэропортда бўлган пассажирлар учун: 85-61, 84-35, 85-42, 85-01.

ҲАВО САЁҲАТИНГИЗ ЗАВҚЛИ ЎТСИН.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг
5-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
Тошкент шаҳри ва областида яшовчи ўрта маълумотлиларни каноп ишлаб чиқариш тўқувчиси ихтисоси бўйича

ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 6 ой.

МАШҒУЛОТЛАР — 15 ФЕВРАЛДАН БОШЛАНАДИ.

Ўқувчилар ҳар ойда 70 сўм стипендия ва ишлаб чиқариш практикаси даврида иш ҳақининг 100 проценти билан таъминланадилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ёзилган ариза, паспорт, ўрта маълумоти тўғрисидаги аттестат, 286-формадаги медицина справкаси 3x4 см ҳажмдаги 4 дона фотосурат, турар жойидан справка.

Ўқувчилар учун тикиш ва бичиш тўгараги ташкил этилган бўлиб, бу тўгаракларда машғулотларни моҳир усталар ўтказадилар.

Билим юртини аъло баҳо билан тугатганлар педагогика советининг қарори билан Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг кундузги ва кечки бўлимларига ўқишга йўлланма оладилар.

Мурожаат учун адрес: 700100, Тошкент шаҳри, 100-алоқа бўлими, Б. Хмельницкий кўчаси, 55-уй (4, 7, 9, 11, 14, 24, 28-трамвайлар, 2, 3, 45, 54, 57, 58«э», 40«э»-автобуслар, 2, 6, 13, 14, 16-троллейбусларнинг «Театральная майдони» бекати). Телефонлар: 53-36-45, 53-73-09.

ТОШКЕНТ СОВЕТ САВДОСИ ТЕХНИКУМИ
1982 ЙИЛНИНГ БИРИНЧИ МАРТИДАН БОШЛАБ ЎРТА МАКТАБЛАРНИНГ 8 ВА 10-СИНФИНИ БИТИРГАНЛАР УЧУН
ПУЛЛИК ТАЙЁРЛОВ КУРСИНИ ОЧАДИ

Ўқиш муддати уч ой.
Дарслар соат 18.30 бошланади.
Қуйидаги адресга мурожаат этишингиз мумкин: Тошкент шаҳри, Шота Руставели кўчаси, 105-уй (7, 14, 24, 28-трамвайларнинг «Западная кўчаси» бекати). Телефон 53-61-31.

НА ҚОР, НА СОВУҚ ПИСАНД ЭМАС.

Агарда Тошкентдаги 2-пойабзал фабрикаси тайёрлаб чиқараётган пойафзалларини киядиган бўлсангиз на қор, на совуқни писанд қилмайсиз.

Фабрика мутахассислари эркаклар ва хотин-қизлар учун ишлаб чиқарган пойафзалларнинг янги моделлари материалининг пишиқлиги ва тикилишининг юқори сифатлилиги билан ажралиб туради.

Эркакларнинг ботинкалари ва калта қўнжли этиклари қора ва жигаррангли хромдан тикилган. Таглиги ғовакли резина ёки полиуретандан. Пойафзал мўйнали астар билан иссиқ қилинган, боғичи занжирли.

Фабрика хотин-қизларнинг баҳор ва куз мавсуми учун мўлжалланган моделли туфлиларини ишлаб чиқаришга киришди.

Туфлилар — рангдор хромдан (тўқ жигаррангли, оч жигаррангли ва яшил рангли), пошнаси — баланд, таглиги полиуретанли ёки кожвалонли

Янги моделларнинг юқори сифати пойафзалларни кўпинча парвариш қилишни тақозо этмайди.

Чиройли ва қулай бўлган янги моделли пойафзалларни сотиб олгани — харидорларни шаҳарнинг пойафзал магазинларига таклиф қиламиз.

Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикаси.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

М. Қориёқубов номидаги ўзбек давлат филармонияси
СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
14 ФЕВРАЛЬ СОАТ 19.00да
Бутуниттифоқ профессионал бадиий коллективлар кўриги — конкурси ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати
ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС «ШОДЛИК» АНСАМБЛИНИНГ
КОНЦЕРТИ
ҚАТНАШАДИЛАР:
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати
ДИЛБАР ФАЁЗОВА
СОЛИСТЛАР:
ФАХРИДДИН УМАРОВ
ҲОЖИАКБАР ҲАМИДОВ, БАХТИЁР ХОЛХЎЖАЕВ, ҲОТАМ ҲОЖИЕВ, ДИЛОРОМ ҚАЮМОВА, АНВАР РУСТАМОВ, НАРЗИДДИН ШЕРМАТОВ, РАЙҲОН АБДУЛЛАЕВА
ва бошқалар.
ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ
Программани ЎТКИР СИДДИҚОВ олиб боради.
«ШОДЛИК» ансамблининг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери — Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати — ҚОДИР МУМИНОВ.
Музика раҳбари — ИСМАТУЛЛА РАҲМАТУЛЛАЕВ.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/IIда **Ғариблар**, 11/IIда **Кузнинг биринчи куни**, 12/IIда **Инқилоб тонги**, 13/IIда **Шошма қуёш**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 10/IIда **Хизматингизга тайёрмиз**, 11/IIда **Ёшликда берган кўнгил**, 12/IIда **Ишонмасанг, ўламан**, 13/IIда **Хотинимнинг эри**.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/IIда **Тиконсиз типратиконлар**, 11/IIда **Гуноҳкор авлиё**, 12/IIда **Мукофот**, 13/IIда **Отасининг қизи**.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — янги программа. «ПАҲЛАВОН ВА ШЕР» аттракциони.

КИНО

10 ФЕВРАЛДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«АНОР ОРОЛЛАРИДА» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда).

«БУТУНЛАЙ АКСИ» — **К. Ерматов номли** (жуфт ва тоқ соатларда), **Искра** (16, 18, 20.00).

«ОЛАМНИНГ САККИЗИНЧИ МЎЪЖИЗАСИ» — **Ғ. Ғулом номли** (17, 20.00), **Мир** (тоқ соатларда).

11 ФЕВРАЛДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«БУТУНЛАЙ АКСИ» — **Ғ. Ғулом номли** (11, 14, 17, 20.00), **Искра** (16, 18, 20.00).

«ОЛАМНИНГ САККИЗИНЧИ МЎЪЖИЗАСИ» — **Ғ. Ғулом номли** (11, 14, 17, 20.00), **Мир** (тоқ соатларда).

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

10 ФЕВРАЛЬ—ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «ВОСТОК ПРОГРАММАСИ

18.25 «Кемача», «Аждарни қандай даволаш керак». Мультфильмлар. 18.45 «Алкоголизм. Врач суҳбатлари». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 Харьков давлат университетининг скрипкачилар ансамбли чалади. 19.50 «Академик В. Н. Ремесло». 20.20 «Одам қиёфасини ўзгартиради. Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия—«Баҳор». 21.30 «Время». 22.05 «Нима? Қаерда? Қачон?» Телевизион викторина. 23.25 «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.45 Кострома шаҳар тўқимачилар Маданият саройи духовой оркестрининг концерти. 19.05 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 20.05 Композитор Т. Хренников асарларидан концерт. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин кичкинтойлар!». 20.45 «Ерда, осмонда ва денгизда». Мотоспорт. 21.15 Халқ оҳанглари. 21.30 «Время». 22.05 «Менинг кўчам». Телевизион бадиий фильм. 23.20 Волейбол бўйича СССР чемпионати. МАСК — «Локомотив» (Харьков). Эркаклар МАСК универсал спорт залидан олиб кўрсатилади.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси.

I

18.00 Болалар учун телевизион театр. «Санд мўъжизалар мамлакатида» (рус.). 18.45 Акробатика бўйича Ўзбекистон ССР чемпионати «Ёшлик» спорт аренасидан репортаж (ёзиб олинган). 19.10 «Экиш агрегатлари мавсумга шай бўлсин». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Циркни севмай бўладими». Фильм-концерт. 20.30 «Ахборот». 20.50 И. Исоқов, Қ. Юсупов, М. Орифжонов концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Турмуш ва маданият». 22.40 «Думбул». Бадиий фильм. 00.05 Кўрсатувлар программаси.

11 ФЕВРАЛЬ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «ВОСТОК ПРОГРАММАСИ

9.00 «Время». 9.40 «Горнчилар, қаердасиз!». 10.10 «Одам қиёфасини ўзгартиради». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия—«Баҳор». 11.20 Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси дуторчи қизлар ансамблининг концерти. Тошкентдан олиб кўрсатилади. 11.50 Ишлаб чиқариш гимнастикаси. 12.20 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 Аэрофлот кунига бағишланган ҳужжатли фильмлар программаси. 16.25 Шахмат мактаби. 16.55 Биатлон бўйича жаҳон чемпионати. 20 км. Раубичидан олиб кўрсатилади.

18.05 «Ёзувчи Николай Бирюков». Туғилган кунининг 70 йиллигига. 18.35 «Миллионлар ленинча университети». «Меҳнат — жамият — инсон». 19.05 Мультфильм. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Кекса тегирмон оҳанглари». Фильм-концерт премьераси (Таллин). 19.50 «Фан оламида». 20.20 «Одам қиёфасини ўзгартиради». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия — «Яна бир ёз фасли». 21.30 «Время». 22.05 «Олам кинокамера кўзгусида». 23.10 «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.20 Белоруссия халқ шоири П. У. Бровка ҳақида ҳужжатли фильм. 9.35 ва 13.05 Оналар мактаби. 10.05 ва 12.05 Испан тили. 10.35 ва 11.40 Физика. 6-синф. 11.00 «Ижод қирралари». Илмий-оммабоп фильм («Центрнаучфильм»). 11.10 Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. Тарих. Ленинча «Искра». 12.35 ва 13.35 В. И. Ленин, Л. Н. Толстой ҳақида. 9-синф. 14.05 «Яблонская. Учрашувлар. Илмий-оммабоп фильм (Киев). 14.25 В. Розов драматургияси. 15.10 «Петерс». Бадиий фильм (субтитр билан). 16.50 Янгиликлар.

18.30 Янгиликлар. 18.50 Ф. К. Душек. «Музика Праги» камер оркестри ижросида ре мажор симфонияси. Дирижёр— Ф. Вайнар (ЧССР). 19.00 Сузиш бўйича СССР чемпионати. «Олимпийский» спорт комплексидан олиб кўрсатилади. 19.30 «Киносаёҳатчилар клуби». 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». 20.45 Ҳозирги замон беш кураши. Чемпионлар турнири. «Битца» спорт комплексидан олиб кўрсатилади. 21.30 «Время». 22.05 «Борск узра булутлар». Бадиий фильм. 23.30 Баскетбол бўйича СССР чемпионати. Хотин-қизлар. «Спартак» (Ленинград) — «Спартак» (Москва области). Ленинграддан олиб кўрсатилади.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Сеҳрли қуш». «Кичкина қизча ва автомобиль ҳақида». «Туғилган кун». Мультфильмлар. 18.40 «Ёшлик» студияси кўрсатади «Интернационал дўстлик клуби». 19.10 «Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш — озиқ-овқат программасининг асоси». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Илҳом». Ижодкорларнинг телевизион клуби. 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўлмас Сандижонов куйлайди. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Ниқобсиз сионизм», «Алданган умидлар» (рус, такрорий). 23.00 «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги. 23.15 «Кадр ортида». Фильм-манзаралар. 23.35 Кўрсатувлар программаси.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг 4-ихтисослаштирилган трести коллективи трест бошқарувчисининг ўринбосари Н. М. Ҳолмуҳамедовага онаси
Набира Мелиевна ЙЎЛДОШЕВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари, Кўргазма дам олиш зонасининг директори К. Мажидовга онаси
Лазокат ҲУСАНОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Таштекстильшвейторг» коллективи торг ходими Ҳ. Шермуҳамедовга онаси
Қамбар ҒУЛОМОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

4 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41 ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат, —33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-63-66: саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83 совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19. фан. мактаб ва олий ўқув юртлари 32-53-10: адабиёт ва санъат — 32-56-81: ахборот—33-28.95, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-55-32: хатлар — 33.29.70: эълонлар бўлими —33-81-42: нашриёт диспетчери 32-78-94: нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

Р—07063. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, В-2524. Индекс 64691.